

REGELDRIJK

HET ZAND IN DE MOTOR

V N O N C W

MKB
Nederland

REGELDRIJK
HET ZAND IN DE MOTOR

INHOUD

1	INLEIDING	6
2	PROBLEEMANALYSE & AANBEVELINGEN	7
3.	WAT VALT OP?	9
4	KNELPUNTEN PER SECTOR	12
4.1	Vooruit met de bouw	12
4.2	Knelpunten in de retail	14
4.3	Gemeentelijke bureaucratie jeugdzorg	20
4.4	Transport	21
4.5	Regeldruk = werkdruk in de Kinderopvang	22
4.6	Chemische industrie	24
5	KNELPUNTEN PER THEMA	29
5.1	Thema Arbeid	29
5.2	Thema Milieu	31
5.3	Thema Privacy	33
5.4	Thema Fiscaliteit	35
6	EUROPESE KNELPUNTEN	37
7	GEMEENTELIJKE REGELDRUK	40

INLEIDING

Een groeiend en bloeiend mkb is van groot belang voor de brede welvaart in ons land. In onze 'Ondernemersagenda' hebben we geconstateerd dat ondernemen in ons land steeds duurder en ingewikkelder wordt. De afgelopen 4 jaar is de regeldruk voor ondernemers met zeker ruim 4 miljard euro gestegen is (eenmalig plus structureel). Ondernemers zijn veel teveel tijd en kosten kwijt aan onnodige verplichtingen of papieren. Dat moet anders.

Het is heel simpel: Als je de tuin niet regelmatig bijhoudt en goed snoeit, is hij weldra weer overwoekerd. Een programma zonder meetbare doelstellingen zet niet aan tot snoeien, maar blijft hangen in het verbeteren van de communicatie en soms de uitvoering rond geïnventariseerde knelpunten.

De aanpak die wij voorstellen begint aan de voorkant, door een aantal hefboomen tegen onnodige regeldruk in te bouwen. Door echt aan de slag te gaan met het opruimen van 'het onkruid', en te eindigen aan de achterkant met het stelselmatig evalueren of regels nog 'fit for purpose' zijn. Want ondernemen mag wel weer een tandje leuker worden.

IT'S THE LATEST GOVERNMENT GUIDANCE ON 'MANAGING PAPERWORK FOR SMALL BUSINESSES'

PROBLEEMANALYSE & AANBEVELINGEN

Waarom neem de regeldruk voor ondernemers zo snel toe?

Voor elk beleidsdomein wordt zowel vanuit Brussel als Den Haag de werkelijkheid op de tekentafel vormgegeven. De aansluiting met de ondernemerspraktijk is soms ver te zoeken. Wanneer ondernemers regels niet begrijpen, is de kans groot dat ze die ongewild overtreden, met alle ellende van dien. Wij zien 10 oorzaken achter de toegenomen regeldruk

- 1. We hebben in Nederland onvoldoende waarborgen voor goede kwaliteit van regels.** Nut en noodzaak, kosten en baten, en de meest lastenluwe/efficiënte variant om het beleidsdoel te halen, worden vooraf niet of matig in kaart gebracht. Het is zelfs voor het Adviescollege Toetsing Regeldruk (ATR) niet duidelijk wat er met zijn adviezen gebeurt. Het Intergraal Afwegingskader (IAK) wordt slecht en te laat ingevuld en daar is geen controle op, laat staan enige vorm van sanctie.
- 2. Inefficiënte regelgeving blijft heel lang in stand.** Er bestaat van nature ambtelijke weerstand tegen het schrappen van regels. Ook wordt regelgeving niet stelselmatig geëvalueerd.
- 3. Het ministerie van EZK heeft onvoldoende doorzettingsmacht naar andere departementen.** (Geen wortel en geen stok.) Een ministerie kan zonder gevolgen zeggen dat het niet meewerkt.
- 4. Geen slimme manieren om uitvoering te verbeteren.** De uitvoering van regelgeving wordt niet op regelmatige basis verbeterd, via innovatieve tools/technieken die steeds meer smart mogelijkheden bieden.
- 5. Papieren tijgers.** Om nog toezicht te kunnen houden op de steeds complexer wordende regels, kiest de wetgever steeds vaker voor rapportageverplichtingen of verplichte keuringen voor ondernemers. Niet de feitelijke naleving wordt gecontroleerd, maar de papieren werkelijkheid. Zo ontstaan steeds meer papieren tijgers.
- 6. Veel dubbelwerk voor ondernemers.** Er lijkt geen rem te zitten op de hoeveelheid en gedetailleerdheid van data die de overheid van ondernemers vraagt. Ondernemers kunnen echter niet alles moeiteloos ophoesten. Ook worden data gevraagd die elders al beschikbaar zijn. Dit kan slimmer.
- 7. Geen kritische blik op verplichte keuringen.** Verplichte keuringen worden nooit tegen het licht gehouden, dus komt er alleen maar bij en gaat er nooit iets af. Het is een businessmodel dat zichzelf in stand houdt via NEN-normen (waar het kleinbedrijf niet aan tafel zit). De keuringen zijn m.n. gericht op het uitsluiten van risico's in plaats van ze beheersbaar te maken. Zo moet een elektrische sinaasappelpers in de horeca eigenlijk jaarlijks gekeurd worden (wat duurder is dan vervangen).
- 8. Rem op nationale koppen is weg.** Waar in vorige kabinetten het plaatsen van een nationale kop op Europese regelgeving alleen bij hoge uitzondering was toegestaan en dit ook werd nageleefd, zijn nationale koppen inmiddels gemeengoed geworden. Het niet gebruik maken van een uitzonderingsmogelijkheid (als die verlichting brengt) is ook een kop.
- 9. Gedetailleerde regeerakkoorden leiden tot regeldruk.** Volgens OESO-onderzoek naar het IAK kunnen de gedetailleerde (regeer)akkoorden in Nederland tot regeldruk leiden als regelgevingsinstrumenten specifiek benoemd worden. Er is dan geen ruimte meer voor een proportionaliteitstoets of een mkb-toets of de optie voor een lichtere variant waarmee hetzelfde beleidsdoel bereikt kan worden.
- 10. Complexe regels over de schutting. Het is een algemeen probleem dat Den Haag complexe regels bedenkt en die – zonder zich te bekommeren over de uitvoeringspraktijk – vervolgens over de schutting naar gemeenten, provincies, waterschappen en bedrijven werpt. Die mogen het verder uitzoeken. Maar zo kunnen grote knelpunten ontstaan, denk aan stikstof en PFAS.**

AANBEVELINGEN

Wat is echt nodig?

Start een nieuw regeldrukprogramma met als uitgangspunt de invoering van een one-in, one-out beleid per ministerie voor burgers en bedrijven. Kern is dat een stijging van de (nationale) administratieve lasten en nalevingskosten gecompenseerd wordt met een daling. Een stijging als gevolg van de energietransitie mag zo nodig gecompenseerd worden in het sociale domein om werkgeverschap aantrekkelijker te maken. Maak een Ministeriële commissie verantwoordelijk voor dit nieuwe regeldrukprogramma.

One-in, one-out

Wij pleiten voor een one-in, one-out beleid naar voorbeeld van Duitsland, waar het succesvol is geweest en zelfs meer dan 4 miljard euro netto reductie heeft opgeleverd zonder de grote beleidsambities te frustreren. Belangrijk is dat de nullijn voor zowel administratieve lasten als nalevingskosten geldt. Europese regels zijn uitgezonderd, maar nationale koppen op Europese regels niet, en die komen veelvuldig voor in dit zwartboek. Een nullijn geldt in principe per ministerie, maar enig pragmatisme is op zijn plaats. De klimaatambities zijn groot en we willen werkgeverschap weer aantrekkelijk maken. Compensatie van een stijging van regeldruk als gevolg van klimaatmaatregelen met een daling van de rompslomp voor werkgevers moet mogelijk zijn. Compensatie is niet per se schrappen in regels, er valt in de uitvoering ook veel te winnen, zeker met nieuwe technologie. Dit zwartboek bevat een greep uit de mogelijkheden om een stijging van de regeldruk te compenseren met een daling. Wij gaan door met het inventariseren van merkbare reductiemogelijkheden.

En wat nog meer?

Toetsing vooraf

- De kwaliteit van regelgeving is ondermaats omdat het Integraal Afweging Kader (IAK) niet functioneert.
- Wij pleiten voor een Regulatory Impact Analyse (RIA) naar Europees voorbeeld met een waakhond met tanden, die slechte impact analyses weer terugstuurt de organisatie in.
- Belangrijke verbeteringen die sowieso moeten worden doorgevoerd:
 - De effectbeoordeling wordt separaat met een voorstel naar de Tweede Kamer gestuurd;
 - een onafhankelijke waakhond (ATR) bewaakt de kwaliteit;
 - de effectbeoordeling vindt in een vroeger stadium plaats (zodat verschillende opties nog overwogen kunnen worden, in plaats van de op voorhand gekozen optie te verdedigen).
 - Als er een nationale kop op Europese regels wordt geplaatst, wordt dit expliciet toegelicht (in de effectbeoordeling (IAK), aan de ATR en in de Memorie van Toelichting).

Ministeriële commissie

Maak de ministeries van Financiën, EZK, V&J en BZK gezamenlijk verantwoordelijk voor een nieuw meetbaar regeldruk programma voor burgers en bedrijven en voor verbetering van de kwaliteit van wet- en regelgeving. Een ministeriële commissie moet ervoor zorgen dat regeldruk en kwaliteit van regels ook in de ministerraad een continu punt van aandacht is.

Evaluaties en doorlichtingen

Enerzijds zou nieuwe, impactvolle wetgeving altijd een op voorhand vastgesteld evaluatiemoment moeten bevatten. Anderzijds is er een aantal doorlichtingen nodig van bestaande wet- en regelgeving of rapportageverplichtingen waar veel potentie zit tot regeldrukvermindering.

En tenslotte pleiten we voor een scorebord, waarmee inzichtelijk wordt wat er bij komt en wat eraf gaat.

WAT VALT OP?

Bureaucratie is soms bijna lachwekkend, maar helaas nooit zonder gevolgen. Het mooiste voorbeeld is de teloorgang van de Limburgse stinkkaas Rommedoe zo'n tien jaar geleden, omdat de grotten waarin de kaasjes rijpten, betegeld moesten worden van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit. En in betegelde grotten willen de kaasjes niet meer rijpen. Jammer, maar de Warenwet schrijft nou eenmaal voor dat productieruimten tot 2 meter hoogte betegeld moeten zijn. Gelukkig voor de liefhebbers wordt het kaasje een paar kilometer verderop in België nog wel geproduceerd (in de Belgische mergelgrotten).

Bureaucratie, daar word je meestal maar een beetje moedeloos van. Neem de Fietsregeling. Een sympathieke, fiscale maatregel om werknemers – middels een (elektrische) leasefiets – te stimuleren om fietsend naar het werk te komen. En wat verzinnen we dan in een land met zo ongeveer de hoogste belastingmoraal ter wereld? Dat de werkgever dagelijks moet controleren of de werknemer daadwerkelijk met de fiets is gekomen (en niet stiekem met de fiets en dan toch reiskosten

claimen). Dit is enorm belastend, dus er wordt bijzonder weinig gebruik van gemaakt. En zo sterft een goedbedoelde regeling in schoonheid. Het was zoveel logischer geweest als de Belastingdienst genoeg zou nemen met een afspraak tussen werkgever en werknemer over het gemiddeld aantal dagen dat werknemer met de leasefiets naar het werk komt.

Rapportages tot achter de komma

Wat echt is opgevallen door deze inventarisatie, is het grote aantal klachten dat rapportage- en registratieverplichtingen in rap tempo toenemen en dat het detailniveau van aan te leveren data steeds groter wordt. Wat beleidsmakers zich niet lijken te realiseren is dat de beschikbaarheid van data niet hetzelfde is als het eenvoudig aanleveren ervan, in een format bedacht door een uitvoeringsinstantie. Dat onze maatschappij steeds meer datadriven wordt, betekent niet dat het ondernemers niet enorm veel tijd en moeite kost om steeds weer nieuwe gegevens tot achter de komma aan te leveren. Hier zit een enorm reductiepotentieel.

Neem het Afvalfonds verpakkingen. Bedrijven die meer dan 50.000 kilo verpakkingen op de markt brengen, zoals groothandels en de wat grotere winkels, moeten de exacte hoeveelheid tot achter de komma rapporteren. En bedrijven die er niet onder vallen – de kleine retailers – moeten ook tot achter de komma rapporteren hoeveel verpakkingen ze op de markt brengen om te bewijzen dat ze niet onder het fonds vallen. Het moet niet gekker worden. CBS komt daar nog eens over heen met eigen vragen over verpakkingen (informatie die waarschijnlijk ook beschikbaar is bij het Afvalfonds zelf). Waarom moet het allemaal tot achter de komma? Kunnen we geen marges inbouwen en met categorieën of klassen werken. Als het allemaal wat minder accuraat mag, levert dat een enorme besparing aan administratieve lasten op en wordt nog steeds hetzelfde doel behaald.

Nationale kop of waterhoofd?

Waarom mag alcoholhoudende glasreiniger bij de consument wel in het keukenkastje staan, maar bij de ondernemer niet? Omdat wij er in Nederland graag een schepje bovenop doen, op Europese regels wel te verstaan. In dit geval gaat hem om de lijst met kankerverwekkende stoffen die in Nederland aanmerkelijk langer is dan de EU-lijst die wordt vastgesteld door het Europese Chemische Agentschap. Gelijk speelveld is blijkbaar nooit een argument als het om uitsluiten van risico's gaat. Probleem is dat de Gezondheidsraad ook ethanol oftewel alcohol op deze lijst heeft geplaatst. Want er is enig verband tussen alcohol drinken en kanker. Kankerverwekkende stoffen moeten worden opgeslagen in een speciale (en kostbare!) PGS-15 box, kast of loods, dus ook de glasreiniger met 0,1% ethanol. Eigenlijk zijn alle bedrijven en instellingen al ruim een jaar in overtreding als je bedenkt dat overal Covidwerende, alcoholhoudende handreinigers staan. Het gevaarlijke- en kankerverwekkende stoffenbeleid is in Nederland verworden tot een nationaal waterhoofd, waar heel veel – internationaal opererende - bedrijven last van hebben.

Tijd voor QR-codes

Het heeft heel lang geduurd voordat de EU toestond dat bedrijven bepaalde informatieverplichtingen ook mochten mailen aan hun klanten. Brussel loopt wel eens een beetje achter. Er bestaan tal van informatieverplichtingen en ze worden steeds uitgebreider: etiketten, veiligheidsbladen, algemene voorwaarden, gebruiksaanwijzingen et cetera. Veel van die informatie moeten nog steeds op papier worden aangeleverd en in een aantal gevallen mag het ook per email. Deze communicatiemiddelen zijn niet duurzaam noch smart. Zo moet elke update van een veiligheidsblad van een product dat een schadelijke of kankerverwekkende stof bevat opnieuw naar alle afnemers gemaïld worden. Een veiligheidsblad beslaat meestal meer dan 10 pagina's. Een QR-code, bijvoorbeeld op een blik verf, die toegang verschaft tot de verplichte informatie is in zo veel opzichten handiger en groener. Het wordt tijd voor het rijpen van de geesten in Brussel ten faveure van de QR-code. QR-codes kunnen wellicht ook worden ingezet richting uitvoeringsinstanties die hiermee toegang krijgen tot verplichte rapportages van bedrijven in de cloud.

Maak werkgeverschap weer aantrekkelijk

We beginnen met een quizvraag. Wat hoeft een horecaondernemer die zijn eerste werknemer aanneemt niet te doen?

- a. Een preventiemedewerker aanwijzen.
- b. Een personeelsvertegenwoordiging oprichten.
- c. Een vragenlijst met meer dan 100 vragen invullen over de potentiële gevaren op de werkplek en een plan opstellen om deze risico's aan te pakken en dit plan daarna uitgebreid bespreken met de nieuwe en enige medewerker.

Uit een poll van MKB-Nederland bleek vorig jaar dat regels en verplichtingen 70% van de ondernemers ervan weerhoudt om personeel aan te nemen. Dat percentage moet naar beneden, dat is ook belangrijk voor de economie. Het sociale domein is misschien wel het meest ingewikkelde. Daarom moet hier in een volgend regeldrukprogramma speciale aandacht voor komen. Het antwoord is overigens b.

Hoogleraar Geneeskunde & voorzitter NWO Marcel Levi geeft in College Tour antwoord op de vraag wat hij als eerste zou aanpakken als hij minister van VWS was:

“We moeten toe naar een situatie van herstel van vertrouwen. Dat is waarom dokters zo gefrustreerd zijn. Ze zijn begonnen aan een vak omdat ze dat heel gaaf vinden en hebben daar dag en nacht voor gewerkt. En als ze het eenmaal zijn, moeten ze de god ganse dag formuliertjes invullen en dingen de computer in tikken. Dingen die iedereen kan en waar je echt geen 12 jaar chirurgie voor gestudeerd hoeft te hebben. En ze moeten allemaal toestemmingen vragen aan allerlei vage instanties en daar worden ze gek van. Dit is allemaal gebaseerd op een soort wantrouwen dat die professionals dingen doen die niet goed zouden zijn. Veel wantrouwen gaat gepaard met meer inspecties en meer controles en als er iets mis gaat wordt het nog meer.”

Wantrouwen en werkdruk gaan hand in hand

Wantrouwen levert onnodige regeldruk op, dat is een feit. En in de (jeugd)zorg en kinderopvang is dit ook de belangrijkste oorzaak van werkdruk. Pauze nemen wanneer het even goed uitkomt, is uit den boze in de kinderopvang. De pauzes worden strak ingeregeld, want een kind mag niet te veel verschillende medewerkers zien (max 2 in plaats van 3?). Gaat dit niet iets te ver?

Regeldruk als businessmodel

Controleert de Inspectie SZW) echt of ondernemers jaarlijks hun koffiezetapparaat laten keuren? Vermoedelijk niet. Toch moeten volgens het Arbobesluit elektrische arbeidsmiddelen zo vaak worden gekeurd dat het risico tijdens gebruik geminimaliseerd wordt. In de door keurders opgestelde norm NEN 3140 is vervolgens vastgelegd dat elektrische arbeidsmiddelen regelmatig geïnspecteerd dienen te worden oftewel jaarlijks. Elektrische arbeidsmiddelen zijn bijvoorbeeld: boormachines, koffiezetapparaten, koelkasten, haakse slijpers, verlengsnoeren, stofzuigers,

magnetrons, haarföhns, tafelcontactdozen, soldeerbouten, laders van accuboormachines, haspels, elektrische sinaasappelpers, verlengkabels, zaagmachines en ovens. Populair gezegd: alles waar een stekker aan zit, zowel 230 volt als 400 volt. NEN 3140 (de keurder) stelt de volgende eisen aan de inspectie:

- Een visuele controle;
- Een controle door meting of beproeving;
- Een registratie moet worden bijgehouden;
- De inspectie moet aantoonbaar zijn;
- Voor de gebruiker moet duidelijk zijn dat het te gebruiken gereedschap veilig is.

Apparaten worden steeds veiliger en een probleem is dat veel elektrische apparaten goedkoper zijn om te vervangen dan om te laten keuren. Deze regel wordt dus of niet nageleefd of zet aan tot vroegtijdige vervanging van elektrische apparaten. Dit verdient een stevige doorlichting door de overheid zelf in plaats van partijen die hier dik aan verdienen. Want deze onnodige kosten moeten door ondernemers worden opgebracht.

KNELPUNTEN PER SECTOR

4.1 VOORUIT MET DE BOUW

Het realiseren van nieuwbouwprojecten kost minimaal 7 jaar, maar meestal 10. Er ligt een enorme bouwopgave voor ons en de behoefte aan betaalbare woningen is groot. Om beide te kunnen realiseren, is het noodzakelijk dat alle overheden voorspelbaarder worden en dat deze opgave gezamenlijk, maar onder regie van het Rijk wordt volbracht. De doorlooptijd kan korter en nieuwbouwhuizen kunnen betaalbaarder, maar dan moet er een aantal zaken veranderen.

Het nieuwbouwtempo is de afgelopen jaren gedaald, onder meer als gevolg van te weinig ruimte en plan-capaciteit, achterblijvende investeringen in infra-structuur, decentrale aanpak, gebrek aan ambtelijke capaciteit, juridisering en een groeiende stapeling aan eisen: betaalbaar, circulair, duurzaam, klimaat-adaptief, groen en blauw in de wijk.

Grondstoffenakkoord 2017

In dit akkoord is afgesproken dat woningen gebouwd worden van gerecycled beton, steen en ijzer. Alleen worden er jaarlijks 10.000 woningen gesloopt, meer dan 70.000 gebouwd en dit aantal gaat stijgen. Hoe blijft het mogelijk om circulair te bouwen met een tekort aan circulaire grondstoffen? Om woningen te bouwen en infrastructuur aan te leggen zijn grondstoffen nodig. Zorgen we ook voor voldoende primaire grondstoffen die nodig zijn voor de bouw? Gemeenten en provincies lijken zich hier nog onvoldoende bewust van hun verantwoordelijkheden!

Aanvullende eisen gemeenten leiden tot vertraging en hogere kosten

Gemeenten stellen percentages voor betaalbare woningen vast. Sommige gemeenten eisen tot 40% sociale huur, wat nauwelijks haalbaar is, omdat een bouwproject dan niet of nauwelijks nog rendabel te maken is. Hierbij moet bedacht worden dat de

sociale huurwoningen worden gefinancierd met de opbrengsten van koopwoningen en huurwoningen in de vrije sector. De grond onder een nieuwbouwwoning is al gauw een ton. Zo werd in Haarlem door een nieuwe college van B&W het percentage van 30% van een groot bouwproject verhoogd naar 40% en konden alle bouwplannen weer de prullenbak in. Gemeenteraadsverkiezingen betekenen voor de bouwsector elke vier jaar onzekerheid en kunnen dus in potentie tot enorme vertragingen leiden, zoals in Haarlem. Maar het geldt ook voor extra of nieuwe duurzaamheidseisen. Er is dan heel veel geïnvesteerd in de voorfase. Zo willen gemeenten nogal eens de EPC-norm aanscherpen. De daaraan verbonden kosten zijn enorm en leveren in termen van duurzaamheid niets meer op, want nieuwbouw is al heel duurzaam. Disproportionele eisen dus, die tot hogere bouwkosten en daarmee hogere prijzen leiden.

Knelpunt: monitoringsplicht & energielabel nieuwbouwappartementen

Voor nieuwbouwcomplexen waarvoor in 2021 een vergunning is afgegeven, geldt een monitoringsplicht van het energieverbruik per appartement en moet per appartement een energielabel worden afgegeven (inclusief controle ter plaatse + aanleggen projectdossier). Dit is onnodig belastend omdat alle appartementen hetzelfde label krijgen omdat ze even duurzaam zijn. Bovendien dient volgens de huidige wetgeving het definitieve energielabel bij start verkoop gereed te zijn en dat is helemaal niet mogelijk bij nieuwbouwappartementen (een voorlopig label kan wel). Daarnaast kan het energieverbruik van een (duurzame) appartementencomplex ook in zijn geheel gemonitord worden. De oplossingen zijn simpel:

Monitor de vergunde BENG-berekening voor het gebouwcomplex als geheel en verstrek één energielabel aan de VVE (en daarmee de eigenaren) bij oplevering i.p.v. start verkoop.

Beloftes worden niet waargemaakt

Probleem van tussentijdse aanvullende eisen is dat ze het project duurder maken. Dat betekent enerzijds dat de prijs van de woningen omhoog gaat en anderzijds dat er gesneden wordt in het voorzieningenniveau (in het groen of blauw in de wijk bijvoorbeeld). Het project wordt langzaam uitgekleed en zo creëert de gemeente weerstand tegen het project. Want dit leidt tot teleurgestelde bewoners en een stijging van bezwaar met nog meer vertraging als gevolg. Die tussentijdse extra eisen maken de overheid dus tot een onbetrouwbare partner, met gevolgen voor de burger (koper/huurder).

Meer standaardisatie t.b.v. betaalbare woningen
Het is voor de bouw van betaalbare woningen noodzakelijk dat er meer eenduidige eisen gesteld worden aan nieuwbouwhuizen, zodat er massaproductie van fabriekswoningen mogelijk wordt die snel kunnen worden neergezet en betaalbaar zijn. Nu variëren de voorgeschreven nok- en goothoogte, welstandseisen en tal van andere voorschriften zo ongeveer per bouwproject. En ook met meer standaardisatie kun je hele leuke wijken bouwen, want standaardisatie en processen van fabricatie bieden nog steeds ruime mogelijkheden voor individualisatie woningen, zowel aan de binnen- als buitenkant. Standaardisatie leidt dus niet tot eenheidsworst.

Voldoende ruimte voor woningbouw

De afgelopen jaren is sterk ingezet op binnenstedelijk bouwen. Natuurlijk is binnenstedelijk bouwen op goed bereikbare plekken een goed plan. Maar het huidige woningtekort en de grote behoefte aan betaalbare koopwoningen en middenhuurwoningen, maakt dat er meer nodig is. De grond is binnenstedelijk vaak vervuild, bedrijven moeten verplaatst worden, parkeren moet in een garage. En projecten zijn vaak zo complex dat ze niet zelden jaren worden vertraagd door aanhoudende bezwaarprocedures. Daarnaast kan binnenstedelijk bouwen leiden tot verdringen van bedrijventerreinen, terwijl die ruimte ook hard nodig is bij de omslag naar een circulaire economie. Er moet weer worden aangesloten bij de vraag naar woningen. Binnenstedelijk is er met name ruimte voor appartementen, maar mensen hebben ook behoefte

aan eengezinswoningen met een tuin. Er moet dus goed gekeken worden wat de woonbehoefte is voor diverse tijdshorizonnen, zodat tijdig wordt gezocht naar voldoende locaties die aansluiten bij de diverse woonbehoeftes en woonmilieus. Dat is nodig om in 10 jaar 1 miljoen woningen te kunnen bouwen. Bouwen in buitengebieden kan overigens heel goed gepaard gaan met natuurontwikkeling.

De provincie als dwarsligger

De laatste jaren is het vooral de provincie die bouwen aan de rand van stad/dorp frustreert. Deze bestuurslaag neemt te weinig verantwoordelijkheid voor het tempo van de woningbouw en vindt dat het landschap open moet blijven. Ze denken dat er binnenstedelijk voldoende mogelijkheden zijn, maar kijken hierbij niet naar de kosten. Onlangs haalde de provincie Noord-Holland een streep door woningbouw ten oosten van Alkmaar, omdat dit het provinciaal landschap zou aantasten. In Alphen aan den Rijn liggen de plannen om 30.000 woningen bij de Gnephoek te bouwen al jaren klaar, maar de provincie Zuid-Holland houdt de bouw tegen. Hoe realistisch is deze houding van de provincies met een bouwopgave van 1 miljoen huizen voor de boeg? Te veel wordt uitgegaan van niet-realistische plan-capaciteit.

Rijk in regierol

Er is dus sterke behoefte aan een rijksoverheid die weer regie neemt over grote woningbouwprojecten en samen met decentrale overheden en marktpartijen zorgt dat er tempo in de woningbouw komt. Hierover moeten bindende afspraken worden gemaakt – en indien nodig decentrale overheden met een aanwijzing durft te overrulen als dat nodig is.

Participatie wordt verplicht

De nieuwe Omgevingswet stelt participatie verplicht en dit is vormvrij. Bouwers vrezen dat gemeenten 350 keer het wiel gaan uitvinden en dat per project. Veel bouwers werken in meerdere gemeenten. Enige mate van voorspelbaarheid van participatietrajecten is nodig voor de rechtszekerheid van bouwers én burgers. Verwachtingsmanagement is heel belangrijk bij bouwprojecten. Grote bouwers hebben hier omgevingsmanagers voor. Maar daarnaast is het belangrijk dat de gemeente haar juridische

huiswerk goed gedaan heeft. Als de juridische onderbouwing van een bouwproject niet staat als een huis, kunnen bezwaarprocedures volgen tot aan de Raad van State. Probleem is hier een gebrek aan ambtelijke capaciteit, dit levert veel vertraging op en door de recente 'Varkens in nood' uitspraken van de Raad van State zal de druk op ambtelijke capaciteit en de rechterlijke macht waarschijnlijk verder toenemen. Daarom nemen bouwbedrijven steeds vaker werk uit handen van gemeenten, om het tempo erin te houden.

Gemeenteraad en ambtenaren overzien hun beslissingen niet

Een gemeenteraad die strengere milieueisen aan bouwprojecten of -materieel gaan stellen – bijvoorbeeld via een omgevingswaarde – dan landelijk is voorgeschreven, kunnen de gevolgen vaak niet overzien. De vraag is daarom of een dergelijke bevoegdheid wel bij de Raad c.q. gemeente zou mogen liggen. Stel bijvoorbeeld dat er een strenge eis voor fijnstof wordt vastgesteld, waardoor binnenstedelijk bouwen vrijwel onmogelijk wordt door gebrek aan voldoende elektrisch bouw materieel. Bij Schiphol overlappen geluidsnormen en stikstofeisen. Ambtenaren die zich bezighielden met de geluidsc contouren kijken niet verder dan hun beleidsterrein (geluid), waardoor er 80.000 nieuwbouwwoningen gesneuveld zijn in een gebied met een groot tekort aan betaalbare woningen (voor het personeel van Schiphol bijvoorbeeld).

Wet kwaliteitsborging Bouw (1/7/2022)

De nieuwe wet heeft als doel de bouwkwaliteit en het bouwtoezicht te verbeteren door inschakeling van private kwaliteitsborgers. Zij moeten bewaken dan het eindresultaat aan de voorschriften van het Bouwbesluit voldoet. Dit zou oorspronkelijk in plaats van de bouwvergunning van gemeenten komen, waardoor ook die leges zouden verdwijnen. Inmiddels blijkt dat gemeenten ook nog steeds een deel van het werk blijven doen, wat betekent dat de leges in stand blijven en er veel extra werk (rapportageverplichtingen) en kosten bijkomt. En een extra speler en dus mogelijk meer vertraging. Dit alles levert bedrijven helemaal niets aan voordeel op. In de afgelopen jaren zijn proefprojecten uitgevoerd om ervaring op te doen, maar in de evaluatie hiervan is geen aandacht besteed aan de regeldrukgevolgen.

Nutsbedrijven halen termijnen niet

Nutsbedrijven die aansluitingen moeten aanleggen, houden zich niet aan de termijnen en overschrijden vrijwel altijd de 26 weken. Het halen van de termijnen is niet afdwingbaar, terwijl ontwikkelaars een boete moeten betalen als zij niet tijdig opleveren. Afstemming tussen alle nutsbedrijven is lastig. Het gas moet eraf, het elektriciteitsnet is overbelast. Nutsbedrijven hebben niet genoeg menskracht. Dit alles levert ook vertraging op.

Gemeenten aan zet

De woningnood dwingt gemeenten het initiatief te nemen. Een grote woningbouwproductie kan alleen gerealiseerd worden als rekening wordt gehouden met de hierboven gesignaleerde problemen. De gemeente kan de woningnood terugdringen door te zorgen voor een continue stroom van bouwprojecten. De gemeentelijke organisatie moet daarop gericht zijn. Door een constante bouwproductie wordt de capaciteit van de bouwsector optimaal benut, waardoor de bouwkosten lager uitvallen.

4.2 KNELPUNTEN IN DE RETAIL

Werkgeversverplichtingen

In het algemeen leiden met name verplichtingen voor de kleine werkgevers in de retail tot veel administratieve lasten. Concrete voorbeelden zijn: 1) de berekening van de transitievergoeding vanaf dag één bij beëindiging contract in proeftijd of bij een korte arbeidsovereenkomst, 2) het schriftelijkheidsvereiste uit de WAB, 3) loonbeslag bij een werknemer, 4) verplichtingen loondoorbetaling bij ziekte, 5) de re-integratie van werknemers die ziek zijn geweest en 6) invoering Wet Betaald Ouderschapsverlof. Op het vierde punt ligt er een pakket om het mkb te ontzorgen via een zogenoemde mkb ontzorgpolis, maar de verplichtingen blijven natuurlijk wel bestaan. De verzekeraar neemt ze over, maar hoe ingewikkelder de regels, hoe hoger vanzelfsprekend de premie. Met het zesde punt wordt de regeldruk voor ondernemers weer groter. De werkgever wordt als tussenpersoon tussen het UWV en de medewerker geplaatst waarbij de administratieve lasten voor de werkgever (onnodig) toenemen.

Gelijk speelveld

Gelijk speelveld in de retail ontbreekt, nu steeds meer platformspelers zich op de markt begeven. Zij hebben niet te maken met de optelsom van lasten en regels waar (fysieke) retailers wel mee geconfronteerd worden en die hen vasthouden in de huidige (oude) economie. Daarmee wordt het spel steeds ongelijker.

AVG

De AVG blijft ook in de retail leiden tot vragen en regeldruk. Om ondernemers te ontzorgen, kan je afspraken maken over standaard verwerkingen van data die veel in de achterban voorkomen. Dit kan echter alleen als de branche zelf optreedt als toezichthouder van een gedragscode. Dat is een te zwaar middel voor de retailbranches.

Voorstel:

De AP moet een smart tool / App voor de retail maken waarmee het voor winkeliers duidelijk wordt hoe ze de AVG moeten naleven.

Afvalfonds

Het Afvalfonds verpakkingen int een bedrag voor het gebruik van verpakkingsmateriaal vanaf 50.000 kilogram. Ondernemers die niet zoveel verpakkingsmateriaal op de markt zetten, hoeven geen bijdrage te doen. Het Afvalfonds controleert echter tegenwoordig veel strenger, waarbij je een administratie moet optuigen om aan te kunnen tonen dat je inderdaad niet op die grens komt. Heb je die administratie niet, dan ontvang je een boete. Door deze strengere toets, is de administratieve last toegenomen.

Voorstel:

Een voor winkeliers relatief enorme administratie op moeten tuigen om aan te tonen dat je niet onder een verplichting valt met straffe op een boete, is allesbehalve smart. De overheid moet een digitale tool ontwikkelen waarmee bedrijven – met marge – kunnen aantonen dat ze niet onder het Afvalfonds vallen, bijvoorbeeld doordat ze onder een bepaalde typering vallen (modellen van winkelbedrijven ontwikkelen).

Nationale koppen: Implementatiewet richtlijn tastbare goederen en digitale inhoud (wetsvoorstel)

1. Nationale kop: de onbepaalde garantietermijn

In nagenoeg alle EU-lidstaten geldt dan ook een wettelijke garantie van 2 jaar. In dit wetsvoorstel heeft Nederland er echter voor gekozen om vast te houden aan het huidige regime waarbij uitgegaan wordt van de redelijkerwijs te verwachten gebruiksduur van het product. Hiermee loopt Nederland volstrekt uit de pas te lopen met de rest van Europa, wat schadelijk is voor het level playing field. Onze garantietermijn – die dus per product verschilt – is nooit met zekerheid vast te stellen, wat leidt tot rechtsonzekerheid bij zowel handelaren als consumenten. Geen consument in Europa is ook zo slecht op de hoogte van de wettelijke garantietermijn als de Nederlanders. De termijn kan bovendien fors oplopen (tot 10 jaar zelfs).

Voorstel:

Maak een start met het gefaseerd harmoniseren van de Nederlandse garantietermijn naar de Europese termijn. Hiermee wordt de balans tussen consumentenrechten en winkeliersverplichtingen hersteld. Die is in Nederland volledig doorgeslagen naar de consument.

2. Nationale kop: verbod op gebruiksvergoeding

Met onze exceptioneel lange garantietermijn is het aannemelijk dat een gebrek pas aan het einde van de te verwachten gebruiksduur optreedt, waardoor de consument het product jarenlang probleemloos heeft kunnen gebruiken. Omdat het redelijk is dat voor dit gebruik een vergoeding wordt betaald, is men in de dagelijkse praktijk gewend geraakt aan dit principe. Consumenten hebben doorgaans geen enkele moeite met de verrekening van een vergoeding voor het langere gebruik bij vervanging van het product door een splinternieuw exemplaar of ontbinding van de koop. In het wetsvoorstel is de mogelijkheid om een gebruiksvergoeding te vragen echter expliciet uitgesloten. Dit leidt tot zeer onredelijke uitkomsten. Consument krijgt bijvoorbeeld na 8 jaar hele nieuwe wasmachine als vervanging en hoeft niets bij te betalen, of krijgt het volledige aankoopbedrag terug. Deze extreme garantieregeling heeft overigens een prijsopdrijvend effect.

Voorstel:

Pas het wetsvoorstel zodanig aan dat de verkoper verkoper tenminste een redelijke vergoeding kan vragen voor het normale gebruik in de periode ná de eerste 2 jaar garantie tot de vervanging of de ontbinding.

3. Nationale kop: geen uitzondering voor verkoop levende dieren

Terecht geeft de richtlijn lidstaten de mogelijkheid om de verkoop van levende dieren (dierenwinkels) uit te zonderen van de 1 jaar durende omgekeerde bewijslast (die is nu een half jaar). Binnen de periode van de omgekeerde bewijslast, moet de eigenaar van een dierenwinkel bewijzen dat het dier gezond was op moment van verkoop. Maar na een half jaar wordt het nogal lastig om te bepalen of de oorzaak van een gebrek aan de verzorging lag of bij aankoop al aanwezig was. Daar zal een dierenarts aan te pas moeten komen, en die rekening stijgt in veel gevallen (flink) uit boven de aanschafsprijs. Dat is voor deze winkeliers dus niet te doen. In het wetsvoorstel wordt echter geen gebruik gemaakt van deze uitzonderingsmogelijkheid.

Voorstel:

Maak alsnog gebruik van de uitzonderingsmogelijkheid op de omgekeerde bewijslast voor de verkoop van levende dieren.

4. Update verplichting

De updateverplichting gaat niet gelden voor producenten, wat logisch zou zijn, maar voor winkeliers. Bij kassaverkoop zijn de gegevens van de klant doorgaans niet bekend bij de verkoper waardoor er niet aan deze verplichting voldaan zou kunnen worden. Gevreesd wordt voor een grote administratieve rompslomp als van alle kopers de actuele contact- en productgegevens jarenlang moeten worden bijgehouden om deze plicht te kunnen vervullen.

Regels en voorschriften vragen veel tijd en energie van Bergwerff Vlees in Barendrecht. Sommige regels móeten gewoon, erkent de Barendrechter, ze maken het bedrijf zelfs beter. 'Het gaat immers om voedselveiligheid.' Maar het mag allemaal wel wat slimmer van de slager. 'Veel is gericht op grote bedrijven. Wat moet je met een vluchtplan als je maar met twee personen in een ruimte werkt?'

Registreren, registreren, registreren

Het bedrijf levert veel aan verzorgingshuizen en dan mogen er geen fouten worden gemaakt. Alle producten, zoals kippenpootjes, sukadelapjes, maar ook rollades en gehaktproducten moeten de juiste kerntemperatuur hebben. Dat is ook belangrijk voor de voedselveiligheid. 'Maar er komt veel administratie bij kijken om te bewijzen dat je het goed doet. Tijdens het proces, erna en tijdens levering moet alles worden gemeten en opgeschreven. Onze chauffeurs moeten noteren op welke temperatuur alles is afgeleverd en op welk adres.' Bergwerff heeft zelfs een medewerker die bijhoudt of alle chauffeurs wel alles bijhouden. 'Ze doet wel meer dan dat, maar het geeft maar aan hoe veel wij er mee bezig zijn.'

'WE HEBBEN ZELFS EEN MEDEWERKER DIE CONTROLEERT WAT AL IS GECONTROLEERD'

Die stroom aan voortdurende administratie drukt zwaar, legt Bergwerff uit. 'Alles moet opgeschreven. Elke keer dat je ontsmet, elke keer dat je de hogedrukreiniger gebruikt.' Dat vergt discipline. 'Als dan een controleur langskomt, let die te veel op het niet registreren. Ben je één vinkje vergeten, dan gaat het vervolgens niet meer over die 99 keer dat het vinkje er wel staat. En als dan bijvoorbeeld ook nog eens ergens listeria wordt geconstateerd, terwijl de meesten niet eens weten wat het is, slaan overal de stoppen door. Plots voldoen onze maandelijkse tests niet meer en moeten we het tien keer vaker doen.' Bergwerff wijst ook nog op de tien koelcellen die in zijn bedrijf staan. Steeds moet daarvan worden geregistreerd of ze niet boven een bepaalde temperatuur komen. Daar heeft hij automatische loggers voor, maar dat is wel een flinke investering.

Logisch en eenvoudig

Sommige zaken gaan de expertise van de slagerefamilie ook gewoon te boven. 'Neem de energiewet', vertelt Bergwerff. 'Daar voert de milieudienst de controles voor uit. Als ze zien dat ergens in je zaak een led-lampje het niet doet, dan moet je dat binnen een jaar repareren. Dat is logisch en eenvoudig en we moeten allemaal zuiniger met energie omgaan.' Maar dan zijn er ook allemaal energieregels voor de

Ad Bergwerff, slager

Aantal medewerkers: **55 (40 fte)**

Moet zich houden aan: **Zo'n 45 wetten**

Aantal uren: **Wordt niet geklokt, tussen bedrijven door en in avonduren**

Kosten: **circa 45.000 euro en 1 fulltime fte voor kwaliteitszorg en controle op naleving van de wetten**

Foto: Christiaan Krouwels

Slager Ad Bergwerff over regeldruk

Ad Bergwerff probeert er maar een grapje van te maken: 'Vroeger stond er alleen THT – tenminste houdbaar tot – op, en nu krijg je bij elke verpakte rookworst een A4'tje aan voorschriften.' De lach klinkt wat afgemeten, want de 73-jarige slager heeft genoeg van alle regeltjes. Het gaat hem er niet om dat bij de rookworst nu ook de ingrediënten, de informatie over allergieën en voedingswaarden en meer moet staan. Het is gewoon die continuïteit story, zoals Bergwerff het noemt. 'Ik hoor iedereen altijd zeggen dat er nu écht iets aan moet gebeuren, maar het lukt niemand om de regeldruk te verminderen.'

kookprocessen, het energieverbruik van koelsystemen en elektromotoren. Of er wordt gevraagd wat het rendement is van een warmtewisselaar? 'Daar moet je op het hbo voor hebben gezeten om dat allemaal te begrijpen. Die deskundigheid moet je dus inhuren en dat kost tijd en geld.'

Voor Bergwerff is het duidelijk: het probleem moet aan de 'voorkant' worden aangepakt. Oftewel, als er een nieuwe regel wordt bedacht, overleg dan eerst met de ondernemers. 'Zo krijg je veel beter in beeld wat er wel en niet nodig en werkbaar is', aldus de ondernemer.

Hoge taxatiekosten winkelpand

Ondernemers die een winkelpand als onderpand voor een hypotheek hebben, moeten deze door

banken regelmatig laten taxeren, waarbij de vraag is wie de taxateur aanwijst die het object taxeert, wie de kosten draagt van de taxatie en de regelmaat waarop getaxeerd wordt. Vaak is het de ondernemer die betaalt en geen keuze heeft. Het leidt tot veel extra kosten voor ondernemers om te voldoen aan deze eisen die eigenlijk gelden voor de banken. De banken verwijzen naar eisen die zijn opgesteld door de European Banking Authority. Specifiek artikel 208 lid 3 Capital Requirements Regulation. Het leidt tot regeldruk en hoge kosten.

Nadeelcompensatie

Het verkrijgen van nadeelcompensatie verschilt per gemeente wat leidt tot onduidelijkheid en meer regeldruk voor ondernemers. Sommige gemeenten hebben de rechten van ondernemers

niet vastgelegd. Sommige gemeenten lijken er zelfs alles aan te doen om schadevergoedingen aan ondernemers die schade lijden als gevolg van overheidshandelen, niet te betalen. Er is inmiddels een Handleiding nadeelcompensatie bij infrastructurele maatregelen (125 pagina's) van het ministerie van BZK. Deze bevat een goede, nieuwe rekenmethode voor nadeelcompensatie. Belangrijk is dat ze methode ook voor iedereen makkelijk toe te passen is.

Voorstel:

Ontwikkel een handige digitale rekentool op basis van de rekenmethode uit de Handleiding nadeelcompensatie die iedereen kan gebruiken (ondernemers en gemeenten).

Uitgebreide Product Verantwoordelijk Textiel
De invoering van de Uitgebreide Producenten Verantwoordelijkheid (UPV) Textiel komt op dit moment zeer ongelukkig uit. INretail en Modint willen bijdragen aan een circulaire textielsector in 2050 met goede productieomstandigheden voor mens, dier en milieu. Het vraagt om zorgvuldigheid met oog voor de sociale omstandigheden in de keten. En natuurlijk vraagt het ook om zorgvuldigheid qua procesverloop voor alle partijen die een bijdrage moeten leveren. De effecten van de coronacrisis op de retail zijn groot, juist in de mode- en schoenenretail. Om draagkracht en daadkracht te behouden moet er voor een andere moment van invoering gekozen worden.

Voorstel:

Voer de UPV Textiel een jaar later in, per 1 januari 2024, zodat de branche voldoende tijd heeft om van de coronacrisis te herstellen en de business modellen anders in te richten.

RI&E

De Arboretgeving in het algemeen wordt voor met name kleine werkgevers als een papieren tijger ervaren. Bijvoorbeeld de eis om een Risico Inventarisatie & Evaluatie (RI&E) inclusief plan van aanpak op te stellen. Met name de eis om alles schriftelijk uit te werken wordt als onnodig belastend ervaren.

Nationale kop (potentieel): Nieuwe Biologische verordening

Nieuwe Europese biologische verordening (EU) 2018/848 van toepassing per 1-1-2022 dwingt nagenoeg alle speciaalzaken, supermarkten en marktondernemers met een geheel of gedeeltelijk biologisch assortiment jaarlijks zich te certificeren. Hoge kosten en administratieve rompslomp zijn het gevolg van deze verordening (zie bijlage). Op dit moment is het zo dat biologische landbouw-bedrijven en bedrijven in de verwerking en handel door Skal gecontroleerd en gecertificeerd. Groothandelaren en inkooporganisaties bewaken dit certificatiesysteem. Detaillisten kopen deze gecertificeerde producten vervolgens in voor verkoop in de winkel. De controle vindt zo vroeg mogelijk in de keten plaats, (gestapelde) controle op de winkelvloer is derhalve niet nodig.

Het doel van de nieuwe verordening is om te komen tot een eenvoudiger en meer geharmoniseerde aanpak in Europa, maar breidt de certificeringsplicht flink uit. Alle winkels en ook marktkramen vallen straks onder de verplichte certificering als ze biologische waren naast gangbare verkopen (behalve als ze alleen voorverpakte biologische waren verkopen). Een speciaalzaak die nu een pakket bio-producten 'erbij doen' moet dus zijn eigen certificaat halen.

Administratieve lasten en aansluitingskosten voor ondernemers

Hoe de biologische inspectie er ook precies uit zal komen te zien, per definitie kost dit een ondernemer tijd en geld: van ontvangst en het rondleiden van de inspecteur, tot het uitleggen van de werkwijze en het tonen van de administratie. Bovendien zijn de aansluitingskosten hoog. Op basis van het Skal tarievenblad 2021 is berekend dat de kosten het eerste jaar minimaal €751 per locatie en vervolgens jaarlijks minimaal €502 per locatie bedragen. De tarieven zijn opgebouwd aan de hand van zes componenten, waarvan een aantal afhankelijk is van de tijdsduur waarvan nog geen indicatie wordt gegeven. De kosten kunnen dus nog hoger uitvallen. Met name voor speciaal-zaken en marktkramen wordt de verkoop van biologische producten minder interessant. Het verkopen van een biologische kaas naast het reguliere aanbod is straks immers niet meer rendabel. Ook zullen de

extra certificeringslasten worden doorberekend in het biologische productaanbod.

Uitzonderingsmogelijkheid kleine winkels

De verordening biedt een uitzonderingsmogelijkheid voor certificering van kleine winkels (overweging 84). Conform de definitie zoals is vastgesteld door de Europese Commissie wordt onder een klein bedrijf verstaan: een bedrijf met minder dan 50 werknemers, een netto-jaaromzet van hoogstens 10 miljoen euro of een balanstotaal kleiner of gelijk aan 10 miljoen euro.

Voorstel:

Maak gebruik van de mogelijkheid om kleine winkels uit te zonderen zodat zij biologische producten kunnen blijven verkopen. Het niet gebruik maken van deze uitzondering is een nationale kop op de Biologische verordening.

KNELPUNTEN VOOR DIERENWINKELS EN -PENSIONS

Dierenspecialzaak

De eigenaar van een dierenspecialzaak besteedde 23 jaar geleden dagelijks 1 tot anderhalf uur aan administratie en zaken rond wet- en regelgeving. Ondanks kabinetsvoornemens om de regeldruk (merkbaar) te verminderen, is deze ondernemers inmiddels zo'n 5 tot 6 uur per dag bezig met het naleven van regels en invullen van administraties.

"Mijns inziens is de regering "doorgeslagen" in alles wat maar gecontroleerd kan worden. Of het nu Arbo-zaken, Risico Inventarisatie en Evaluatie, AVG-wetgeving, kilometeradministratie betreft. Zelfs de heftruck die incidenteel hier op het terrein rijdt heeft een keurmerk nodig. Ook moet er aandacht besteed worden aan asbest, zonne-energie, de belastingdienst, de boekhouder, dierenwelzijnswetgeving, de gemeenteregels. Energiebesparing, administratieve verplichtingen in de registratie van dieren. De enorme hoeveelheid veranderende en nieuwe wetgeving ieder jaar. Het houdt gewoon niet op. Het kost allemaal teveel tijd. Tijd die wij eigenlijk moeten besteden aan onze klanten."

Besluit houders van dieren, artikel 3.10: Kopie dierenpaspoort/entingboekje

De grootste ergernis voor dierenpensions is de administratieve lastendruk, zoals de wettelijke verplichting van het maken van kopieën van entingsboekjes / dierenpaspoorten. De benodigde informatie staat op verschillende pagina's, dus het gaat om 3 kopieën per dier die 2 jaar bewaard moeten worden. Er zijn pensions met bijvoorbeeld 300 plekken. Die vangen per jaar duizenden dieren op. Duizenden dieren maal 3 pagina's. De controle op inenting is belangrijk, dat bestrijdt niemand. Maar het bewaren van kopieën met als enkel doel dat de toezichthouder kan controleren of de controle heeft plaatsgevonden, is overbodige papieren rompslomp. Het controleren van het entingboekje van een hond of kat is immers een vanzelfsprekendheid voor pensionhouders (want belangrijk voor de kwaliteit/veiligheid van het bedrijf). Dit is wetgeving die uitgaat van gesteld wantrouwen.

Voorstel:

Controle door pensionhouders van inentingboekje dieren moet verlopen als paspoortcontrole en zou ontdaan moeten worden van de bewaarplicht van kopieën.

Diervoederwet (Europees)

Diervoederwetgeving is complex en dat maakt het lastiger voor bedrijven om eigen label te maken. Als een winkelier voorverpakt kippenvoer wil uitpenden (uit de verpakking overgooien in een schepbak, zodat een particulier die kippen houdt, zelf kan bepalen hoeveel hij wil kopen) wordt dit bedrijf aangemerkt als diervoederproducent en moet deze aan allerlei (HACCP) ingewikkelde regelgeving gaan voldoen. Dit heeft ermee te maken dat een kip als productiedier wordt gezien, net als een konijn, en niet als gezelschapsdier. Hierdoor is te zware wetgeving van toepassing.

Voorstel:

Zonder dierenwinkels die veevoer niet produceren, maar los verkopen, uit van deze wet.

CITES-uitvoervergunning

Met de CITES-uitvoervergunning wordt de handel van meer dan 30.000 beschermde soorten planten en dieren gereguleerd (zoals gifkikkers). Dit om te

voorkomen dat de handel in dieren en planten ten koste gaat van de natuur. In België wordt deze vergunning binnen een week afgegeven, terwijl dat in Nederland minimaal 4 weken duurt en vaak nog langer. Dit kan dus sneller.

Wet Dieren

Veel onduidelijkheid over de gevolgen van het amendement voor dierenwinkels. Ook onduidelijkheid over artikel 3.12 van het Besluit Houders van Dieren:

- a. dat het dier over voldoende bewegingsruimte beschikt;
- b. de ruimte en de daarin gebruikte materialen zijn aangepast aan de fysiologische en ethologische behoeften van het dier.

Achterblijvende controle particuliere import dierlijke producten derdelanden

Consumenten importeren steeds meer producten rechtstreeks uit China. Hierop vindt niet of nauwelijks controle c.q. handhaving plaats. Veel producten voor dieren bevatten organisch materiaal (bijvoorbeeld kauwbotten en speeltjes), dat dierziekten kan bevatten. Dit is een risico voor de gezondheid, ook van mensen.

Wet verwerking dierlijke producten en restmateriaal

Omdat restmateriaal (van slachthuizen) (Cat 2 materiaal) verwerkt wordt in diervoeders volgt daaruit dat je hier een speciale container voor moet hebben. Deze eis werd echter in de praktijk ook gesteld aan een bedrijf dat geen cat 2 dierlijke materiaal verwerkt. Het bedrijf moest van de NVWA wel een container plaatsen, verplicht dagelijks reinigen, registraties van nul kilo doen enz. Terwijl ondernemer gewoon kan aantonen (via inkoopbonnen) dat ze geen cat 2 materiaal verwerken. Een sterk staaltje bureaucratie dus.

4.3 GEMEENTELIJKE BUREAUCRATIE JEUGDZORG

Gemeenten zijn sinds 2015 verantwoordelijk voor jeugdzorg, zodat de zorg voor jeugd zo goed en doelmatiger georganiseerd kon worden, wat tot meer preventie zou leiden. Uit vrees voor een enorme stijging van de regeldruk, hebben MO-groep Jeugdzorg en MKB-Nederland destijds tegen deze decentralisatie gepleit. De zorginkoop verliep toen nog bij circa 20 zorgkantoren. Maar de zorg moest dicht bij de burger georganiseerd worden en ging daarom naar 392 gemeenten. Het werd uiteindelijk een bezuinigingsoperatie en de initiële doelstellingen zijn niet gehaald. De regeldruk voor de jeugdzorginstellingen en professionals is zoals voorspeld enorm gestegen.

De onderzoekers van [jb Lorenz](#) constateren een groot spanningsveld waarbij enerzijds een sterke behoefte is aan de zijde van gemeenten en politici om aan de hand van verantwoordingseisen en cijfers grip te houden op kosten, kwaliteit en bijvoorbeeld wachtlijsten. Terwijl anderzijds sprake is van moeilijk objectief meetbare jeugdhulp, waarbij de problematiek van jongeren vooraf niet altijd duidelijk is en waarbij een objectief meetbaar startpunt voor hulp en ondersteuning ontbreekt. Dit leidt tot een steeds verdere toename van administratieve lasten. En dat leidt paradoxaal genoeg tot grotere teleurstellingen, meer wantrouwen en een toename van verantwoordingsbehoefte.

De SER heeft in mei 2021 tien aanbevelingen voor de korte termijn gedaan in zijn advies Jeugdzorg: van systemen naar mensen. Hierin komt regeldruk uitgebreid aan de orde. Uit de inventarisatie van Jeugdzorg.nl onder haar leden voor dit zwartboek komt hetzelfde beeld naar voren:

Gemeentelijke inkoop

- De administratieve lasten zijn hoog. Hoewel op stelselniveau standaarden en voorschriften worden ontwikkeld, bedenkt elke gemeente haar eigen uitzonderingen.

- De aanbestedingsprocedures zijn zwaar en bevatten vaak onnodige of zelfs tegenstrijdige eisen. Het proces rond het afgeven van beschikkingen verloopt niet soepel, waardoor instellingen extra personeel nodig hebben (oftewel hoge regeldrukkosten).
- De jeugdzorg vindt haar afhankelijkheid van gemeenten te groot. Vroeg had het CIZ een onafhankelijke positie bij de indicatiestelling. Gemeenten kijken echter naar budgetten, kostenbeheersing en kwantitatieve/financiële controle in plaats van effectieve zorg. Daar worden betreffende gemeenteambtenaren op getraind.
- Daar komt bij dat gemeenten hebben onvoldoende kennis van de problematiek op diverse leefgebieden en van behandelingen/methodieken. Ook dit is een oorzaak voor aanhoudende discussies tussen zorgprofessionals en gemeenten over de inzet (van effectieve en duurzame) zorg.
- De looptijd van beschikkingen (voordat kinderen kunnen worden geholpen) is veelal korter dan de looptijd van de evidence based programma's, waardoor hulpverleners veel administratietijd kwijt zijn aan het aanvragen van een verlenging, terwijl op voorhand al duidelijk is dat het traject niet passend is binnen de looptijd. (Hulpverleningstrajecten moeten binnen zoveel maanden worden afgerond.) Ook dit zorgt ervoor dat er onnodig administratie wordt gevraagd van hulpverleners. Een traject wat wel binnen de looptijd van een beschikking afgerond kan worden, moet dan nog wel alsnog verlengd worden.
- Grote diversiteit aan contracteringsvormen en verantwoordings-eisen, looptijden, eisen, inhoud, productcodes, specificaties, KPI-rapportages, verantwoordings-termijnen, aanlevertermijnen et cetera, die ervoor zorgen dat er per regio anders gerapporteerd en gewerkt moet worden.
- Er is in de berichtenketen geen aansluiting met onderaannemers. Verder bestaat er onduidelijkheid over mogelijkheden/onmogelijkheden van zorginkoop en -verkoop.
- Verder hebben gemeenten enorme achterstanden waardoor het lang duurt voordat de instellingen zorg kunnen leveren en declareren.
- Zelf werken de instellingen netjes conform de AVG, maar van gemeenten krijgen ze namen en BSN van inwoners per mail, whatsapp etc.

In lijn met de SER-aanbevelingen stellen wij het volgende voor:

- Allereerst herhalen we ons pleidooi uit de Ondernemersagenda dat er meer geld naar gemeenten moet voor jeugdzorg.
 - Maak een bestuurlijk akkoord met VNG/gemeenten over deregulering van de jeugdzorg, waarin de volgende afspraken zijn opgenomen:
 1. Minimaal 25% reductie van administratieve lasten (rapportageverplichtingen).
 2. Gemeenten wijken niet meer af van landelijke standaarden.
 3. Uniformeer administratieve verplichtingen landelijk (in te kopen producten jeugdzorg, de tarieven hiervan, monitorings- en verantwoordingsverplichtingen en andere administratieve zaken) + factureringstermijnen.
 4. Gemeenten investeren met hulp van het Rijk in kennis over jeugdzorg.
 5. Verhoog het schaalniveau van inkoop, tenminste voor de specialistische en hoogspecialistische jeugdzorg.
-

4.4 TRANSPORT

Rij- en rusttijden: de tachograaf

Chauffeurs zijn vanaf begin 2022 verplicht om na elke grensovergang te stoppen op de eerst mogelijke stopplaats, om in de tachograaf aan te geven dat ze een grens zijn gepasseerd. Dit veroorzaakt mogelijk opstoppingen bij de grens, verstoort de efficiency van het transport (de rij- en rusttijden zijn al lastig genoeg om rekening mee te houden) en is in sommige situaties in strijd met veiligheidsmaatregelen (niet onnodig stoppen i.v.m. inklimmers). In theorie zou dit moeten helpen om cabotage en detachering beter te handhaven. Maar daar is geen enkel bewijs voor, en het gebrek aan handhavingscapaciteit (omdat we teveel regels hebben...) doet op zijn minst vermoeden dat deze toch al ingewikkelde wetgeving nauwelijks gaat worden gehandhaafd. Overigens betreft dit een tijdelijke regel, want zodra het voertuig een SMT2 heeft worden die passages automatisch

geregistreerd. Maar intussen wordt de praktijk er weer mee opgescheept, en zal het effect eerder zijn dat we meer boetes zien voor chauffeurs die dit niet doen dan dat het daadwerkelijk iets oplevert in de terugdringing van illegale cabotage en niet juiste loonbetaling.

Milieuzones overal in EU verschillend

Individuele lidstaten hanteren voor de toegang van vrachtverkeer tot steden uit milieuoogpunt verschillende eisen, de zgn. milieuzones.

Daarnaast hanteert iedere EU-lidstaat haar eigen nalevingsregime, waardoor voertuigen telkens opnieuw geregistreerd dienen te worden. Naast de onnodige administratieve lasten is nationaal maar zeker ook binnen de EU een efficiënte inzet van voertuigen problematisch.

Voorstellen (maak tot Nederlandse inzet in Brussel):

- *Zorg voor onderlinge erkenning van elkaars registratiesystemen en voer uiteindelijk een uniform Europees elektronisch regelsysteem in.*
- *Zet in op emissie vrije beleving van binnensteden in 2025 waardoor steeds meer schone -op dit moment met name elektrische - voertuigen worden ontwikkeld, ook in de zwaardere voertuig categorieën.*
- *Geef emissie vrije voertuigen fiscaal vrijstelling en/of andere voordelen - zoals medegebruik busbanen, ruimere laad-lostijden, ter compensatie van de hogere exploitatiekosten.*
- *Zorg voor een EU-netwerk van oplaadpunten voor elektrische vrachtauto's, bijvoorbeeld gefinancierd van Horizon 2021-2027, TEN-T, CEF en EFSI*

Administratieve lasten CBS / UBO-register

Op nationaal niveau blijft de CBS verkeer- en vervoersenquête genoemd worden, maar TLN en CBS zijn in overleg over mogelijkheden om de administratieve lasten te verminderen. Bijvoorbeeld door de voor de vragenlijst benodigde gegevens direct uit planningssystemen te exporteren.

Daarnaast is de toegang tot het UBO-register, om na te gaan met wie ondernemers zaken doen, niet gebruiksvriendelijk.

4.5 REGELDRUK = WERKDRUK IN DE KINDEROPVANG

Het kost de mensen van kinderopvang Kivido veel tijd én geld om aan alle regels en voorschriften te voldoen. Directeur Verrijp geeft aan dat ze er zeker 36 uur per week in stoppen en dat er jaarlijks 60.000 euro mee gemoeid is. Met wat precies? Verrijp heeft een praktijkvoorbeeld paraat: 'Ooit kwam er een inspecteur op de Buitenschoolse Opvang (BSO) langs. Er waren één leider en een manager ingeroosterd op een groep van twintig kinderen en die waren aan het buitenspelen onder toezicht. De manager ging even mee met een nieuwe ouder die toevallig langskwam om een lokaal te bekijken. De inspecteur zag dat, concludeerde dat er te weinig begeleiding was en schreef een afwijking op. Hetgeen uiteindelijk mede tot een boete leidde. De manager was ongeveer tien minuutjes weg.' Het onbegrip is te horen bij Verrijp. Ze vraagt zich af of mensen die de regels bedenken wel genoeg van de praktijk van kinderopvang weten. 'Nog eentje, het vaste-gezichtencriterium. Een kind moet vaste begeleiders hebben, om beter te hechten en een band op te bouwen.' Een mooi streven, meent Verrijp, maar amper haalbaar. 'Dat betekent feitelijk dat pedagogisch professionals geen vrij meer kunnen nemen. En sowieso, veel ouders brengen hun kind ook maar één dag per week, dus die achterliggende reden is discutabel.'

'REGELS ZIJN GOED, MAAR HET ZIJN ER GEWOON TE VEEL'

Veel van de regels bij Verrijps bedrijf hebben te maken met groepsgrootte, werkuren, opleiding van begeleiders. 'Ik weet nog dat de Wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang werd ingevoerd. Toen werd gezegd 'ja, dat maakt zeker de regeldruk minder'. Nou, absoluut niet dus', aldus de ondernemer.

Krankzinnig

Terwijl ze de regels opsomt, laat Verrijp het woord 'krankzinnig' vallen. 'We moeten ons bij de voor- en vroegschoolse educatie aan zoveel dingen houden bij het opstellen van het rooster: is er een bhv'er aanwezig, klopt de ratio kinderen/pedagogisch

Foto: Christiaan Krouwels

Stefanie Verrijp,
directeur kinderopvang

Aantal medewerkers:

103 (65 fte)

Moet zich houden aan:

Tientallen wetten

Kosten:

60.000 euro per jaar

en 1,5 fte

‘Welke regel je ook bedenkt, er zal altijd een kwaadwillende zijn die ‘m ontwijkt of iets doet wat niet mag. En dan komt er daarvoor weer een nieuwe regel.’ Het is snel duidelijk dat Stefanie Verrijp een broertje dood heeft aan te veel regels. Met de nadruk op ‘te’, want, zegt de directeur, ze doet er alles aan om ‘de kinderen in haar zorg een veilige en pedagogisch verantwoorde omgeving te bieden.’ Maar door te veel regels wordt elk initiatief in de kiem gesmoord, aldus Verrijp.

professional, is er iemand met een kinder-ehbo, is er mentorschap, hoe zit het met de vaste gezichten, is het vier-ogen-principe geregeld, klopt de 3-uursregel en hoe zit het met het aantal nuljarigen?’ En dat maakt het lastig voor Verrijp en haar team om roosters op te stellen en het wordt alleen maar meer. ‘In 2025 komt daar een babycertificaat bij én ook nog een verplichte taaltoets voor de pedagogisch professionals.’

Het zijn niet alleen administratieve zaken. Ook technisch heeft Kivido, net als alle andere kinderopvangbedrijven, te voldoen aan allerlei eisen. Zo moeten alle bedden met één hand open en dicht te maken zijn. Een regel die om investeringen vraagt, net als de klimaateisen. ‘En het wordt verplicht om te allen tijde in de slaapkamers te kunnen kijken,

us dat wordt ramen laten plaatsen of camera’s aanschaffen. En we moeten erop letten minstens 3,5 vierkante meter per kind te hebben en als ergens een vaste kast staat, gaat die ruimte van je berekening af.’ Voor alles moet een handtekening van de ouders komen. Eén keer is logisch, meent Verrijp, maar daar blijft het nooit bij. ‘En de ouders zelf zitten daar óók niet op te wachten.’ Duidelijk: regeldruk is een dagelijkse uitdaging voor Verrijp en haar medewerkers. ‘De paarse krokodil bestaat echt en geen kind dat daar plezier van heeft.’

Wet Kwaliteit en Innovatie Kinderopvang (IKK)

Medewerkers in de kinderopvang hebben te maken met een hoge werkdruk en dat komt door de regeldruk, zo schreven de branches en CNV op 24 juni jl. in een brief aan minister Koolmees.

Boosdoener is de Wet Kwaliteit en Innovatie Kinderopvang (IKK). Door de eisen opgenomen in de Wet Kwaliteit en Innovatie Kinderopvang (IKK) zijn de pedagogisch medewerkers veel tijd bezig met rapportages en de uitvoering van taken rondom ontwikkelingsgericht werken.

Intensief contact met de ouders is hierin tevens noodzakelijk. Dit alles vraagt steeds meer tijd van de pedagogisch medewerker, waardoor de werkdruk blijft toenemen.

De huidige regelgeving leidt niet alleen tot grote administratieve druk voor medewerkers. Ook betekenen de gestelde kwaliteits- en veiligheidseisen dat er weinig regelruimte voor medewerkers is. Pauzes moeten nu vooraf exact worden ingepland, waardoor pedagogisch medewerkers hun pauze niet kunnen afstemmen op de dynamiek van de dag op hun groep. Ook moet er bij uitval van medewerkers steeds een beroep worden gedaan op een beperkte groep collega's omdat er eisen zijn aan het aantal verschillende pedagogisch medewerkers dat een kind per week mag zien. Dit leidt tot ingewikkelde knelpunten bij het roosteren. De werk-privé balans staat continu onder spanning omdat er regelmatig extra beschikbaarheid wordt gevraagd.

Voorstel:

Het volgende kabinet moet samen met de branches de weeffouten in het IKK herstellen, zodat medewerkers meer waardering en regelruimte krijgen en hun werkdruk lager wordt.

4.6 CHEMISCHE INDUSTRIE

Nationale kop: omgang met zeer zorgwekkende stoffen

De Europese REACH-verordening legt beperkingen op aan de productie, het gebruik en de invoer van bepaalde schadelijke stoffen, maar definieert zeer zorgwekkende stoffen (substances of very high concern) anders dan Nederland in de praktijk doet. Het Europese Chemische Agentschap (ECHA) heeft circa 200 á 300 zeer zorgwekkende stoffen geïdentificeerd, waar terecht stevige regelgeving aan verbonden is. De Industrial Emissions Directive (IED) verplicht lidstaten erop toe te zien dat bedrijven

de best beschikbare technologie inzetten om ZZS-en te reduceren. Echter, het RIVM heeft voor Nederland 1400 zeer zorgwekkende stoffen (ZZS-en) geïdentificeerd en daarbovenop behandelt de omgevingsdienst Rijnmond ook potentiële zeer zorgwekkende stoffen op dezelfde manier als echte ZZS-en. Terwijl in 70% van de gevallen van p-ZZS na onderzoek blijkt dat ze helemaal geen ZZS zijn. Het aantal ZZS-en in de regio Rijnmond dat onder de zeer strenge REACH/ZZS regels valt is dus veel groter dan de Nederlandse standaard en nog veel groter dan de Europese. Dat is geen nationale kop meer, maar een nationaal waterhoofd – en in dit geval dus zelfs een provinciaal waterhoofd. Voor ZZS-en geldt een minimalisatieplicht, wat betekent dat je geen emissies van deze stoffen meer laat plaatsvinden. Dit betekent onder meer dat je op een ingewikkelde manier moet meten. De waarden die je meet zijn echter zo klein dat je al snel afwijkingen in de meetresultaten hebt. Die emissie kun je tegen gaan met een doekenfilter. Dat klinkt eenvoudig maar het is echt geen kwestie van een doek over een schoorsteen spannen. Het gaat hier om ingewikkelde installaties die al gauw een miljoen of meer kosten en waarbij je op jaarbasis tonnen aan onderhoud kwijt kunt zijn. En fakkelt je ZZS-en af dan stoot je weer meer CO₂ uit. Omdat het mkb niet met grootschalige bulkchemie werkt maar met verschillende mengsels in kleine hoeveelheden (batchgewijs) moet je dus ook zeer verschillende maatregelen treffen. Je kunt heel moeilijk standaard maatregelen treffen voor kleine batches chemie. Administratief leveren ZZS-en het mkb ook veel werk op, omdat op de zogenaamde Veiligheidsinformatiebladen vaak niet eens staat of het mengsel een ZZS bevat of een ZZS is. Dat hoeft van de EU niet. Omdat Nederland strengere richtlijnen hanteert, moet je dan zelf als MKB-er uitzoeken of het mengsel een ZZS bevat. De investeringen zijn voor het MKB dus zeer kostbaar om hele kleine beetjes ZZS-en op te sporen en uit te faseren. Wat wij zouden willen als MKB-Nederland is dat Nederland zijn ZZS-beleid in lijn brengt met Europa, volgens REACH, en dat Nederland geen eigen nationale afwijkingen hanteert. Dat herstelt een gelijk speelveld met de rest van de EU en het bespaart de mkb'ers zeer veel kosten. De inspanningen en kosten staan nu niet in verhouding tot de opbrengsten.

Voorstel:

Schrap de enorme Nederlandse kop en volg de Europese regelgeving en lijsten van ECHA zodat er weer een level playing ontstaat.

Nationale kop: kankerverwekkende stoffen

In Nederland geldt de Europese Verordening CLP voor classificatie, labelling en verpakkingsvoorschriften van gevaarlijke stoffen. Het doel van de CLP Verordening is dat met internationaal dezelfde voorschriften en symbolen voor iedereen duidelijk is dat je werkt met gevaarlijke stoffen. Hiermee wordt ook een gelijk speelveld in de EU gecreëerd. Het Ministerie van SZW en de Inspectie SZW hanteren een lijst met kankerverwekkende stoffen die veel meer stoffen bevat dan de Europees geharmoniseerde lijst met zogenaamde CMR-stoffen onder CLP. Hierdoor zitten we in Nederland al met een bijzondere situatie voor arbo. Daarnaast zou met de interpretatie van (I)SZW van CLP-indelingsregels bijvoorbeeld een glasreiniger met 0,1% ethanol (alcohol) een CMR-indeling krijgen, terwijl dit niet het geval is in de rest van Europa. Het gevolg is dat mkb'ers voor de opslag van glasreinigers een speciale dure PGS-15 opslag moeten bouwen, terwijl de consument hetzelfde middel thuis gewoon in het keukenkastje zet. Nederland moet in de pas gaan lopen met de EU. Dat is wel zo duidelijk en het scheelt een hoop gedoe en investeringen die niet bijdragen aan de veiligheid.

Voorstel:

Schrap de enorme Nederlandse kop en volg de Europese regelgeving en lijsten van ECHA zodat er weer een level playing ontstaat.

REACH: Veiligheidsbladen

Leveranciers van een product waar gezondheidsrisico's aan kleven zijn verplicht een veiligheidsinformatieblad aan te leveren (elektronisch of op papier) aan de professionele gebruiker (REACH Verordening EG/1907/2006), doorverwijzen naar een website mag niet meer. De gebruikers van die producten - schilders, schoonmakers, e.a. - zijn wettelijk verplicht de aanwijzingen op het veiligheidsinformatieblad op te volgen. De eisen aan veiligheidsinformatiebladen zijn inmiddels zo uitvoerig, dat ze tientallen pagina's beslaan ... met als gevolg dat bijna geen gebruiker ze bekijkt. Ook mag de leverancier geen QR-code gebruiken om de

informatie te verschaffen. Als het veiligheidsblad wijzigt, moet je hem opnieuw versturen aan alle afnemers.

Voorstel:

Sta gebruik van een QR-code toe. Zo kan een producent bijvoorbeeld op een blik verf een QR-code zetten die de schilder kan scannen. En waarmee de schilder bij elke scan gegarandeerd de actuele informatie ontvangt. Als de schilder het veiligheidsblad van tien pagina's al leest natuurlijk. Het continu meegeven van papieren veiligheidsbladen of herhaaldelijk sturen van e-mails is veel minder duurzaam.

Staatstoezicht op de Mijnen overvraagt

Met het ministerie van EZK en I&W is afgesproken dat de E-PRTR verordening expliciet niet van toepassing is op de olie- en gassector, terwijl het Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) toch om deze informatie vraagt.

Regeldruk energieverbruik en besparingen

Een algemeen aandachtspunt is de regeldruk vanuit de overheid met betrekking tot energieverbruik en besparingen. Zo vragen diverse instanties en niveaus om het aanleveren van rapportages, wordt het EED opgeleverd aan de RVO voor SNV-concerngebruik, handhaven omgevingsdiensten vergunningen en de daarin opgenomen eisen met betrekking tot het activiteitenbesluit en energie. En zo kijken gemeenten lokaal of erkende maatregelen zijn genomen waarin discrepanties ontstaan.

Voorstel

Door deze wet- en regelgeving onder te brengen bij één centrale instantie wordt de communicatie efficiëntie vergroot, het aantal contactmomenten gecentraliseerd en wordt de interpretatie en uitvoering van het beleid en de daarbij horende eisen eenduidig opgepakt wat de haalbaarheid van o.a. LEF-technieken vergroot.

De algemene beoordelingsmethodiek (ABM) 2016 voor lozingen

De ABM is de methode ter bepaling van de benodigde saneringsinspanning bij lozingen op basis van stoffeigenschappen. Te veel interpretatie-c.q. discussieruimte. De ABM maakt onderdeel

uit van het algemene waterkwaliteitsbeleid en is een methodiek waarmee de waterbezikbaarheid van stoffen en mengsels ingedeeld kan worden in klassen (Z, A, B of C). De indeling in terbezikbaarheidsklassen geeft globaal richting aan de saneringsinspanning die mag worden verlangd bij lozing van betreffende stoffen of mengsels. ABM is een uitgebreid document dat in praktijk kan leiden tot discussie over de juiste toxicologische gegevens van een stof, terwijl de uiteindelijke uitkomst over het algemeen slechts leidt tot het verschil in saneringsinspanning A of B (slecht afbreekbare of goed afbreekbare stoffen). Wat die saneringsinspanning precies betekent staat daarnaast ook open voor interpretatie.

Voorstel

Meer duidelijkheid over wat de saneringsinspanningen behelzen.

Nationale kop: Massabalancerings van vloeibare brandstoffen

Op nationaal niveau wordt de massabalancerings van biobrandstoffen niet geaccepteerd terwijl dit wel is toegestaan onder de EU Renewable Energy Directive. De verplichting om fysieke levering aan de markt aan te tonen, zorgt voor extra druk op de boekhouding van biobrandstoffen, met name voor exploitanten van complexe raffinaderijsystemen in Nederland. Dit omdat de huidige Nederlandse opzet dwingt om op een veel kleinere onze boekhouding te voeren dan vanuit de EU vereist is. Dit voorkomt dat gas-to-liquid brandstoffen zoals blauwe H₂ en BioLNG op de markt komen omdat een massabalans op het gasnet niet wordt geaccepteerd. Verder kunnen brandstofleveranciers enkel een massabalans voeren over leveringen die vanuit een opslagplaats aan de markt worden geleverd. Dit zorgt voor een onnodige tussenstap die kosten en administratie met zich meebrengt.

Voorstel

Aanhouden van de EU Renewable Energy Directive op nationaal niveau en het toestaan van het voeren van de massabalans over het transport van de grondstof/brandstof via de vrijwillige schema's van de EU.

Testen brandstofeigenschappen

Er is een te grote afhankelijkheid van testen om brandstofeigenschappen aan te tonen wat de Nederlandse concurrentiepositie ondermijnt. Recente voorbeelden gaan over de test die nodig is om de lagere verwarmingswaarde van BioNafta aan te tonen in plaats van het hanteren van vertrouwde en gecontroleerde documenten aangeleverd door de leverancier. Ook de vereiste om regelmatig C14-testen af te nemen voor drop-in brandstoffen verlaagt de waarde van biobrandstoffen zoals BioNafta op de Nederlandse markt en voorkomt het dat Nederland wereldwijd concurreert voor deze brandstof.

Voorstel

Hanteren documentatie leverancier, schrappen testen

Nationale kop: Certificering biobrandstoffen

Nederland stelt additionele eisen voor de certificering van brandstoffen in de keten en vraagt om bepaalde certificering en additionele audits. Veel buitenlandse spelers zijn niet bekend met het gegeven dat Nederland afwijkt van de Europese standaard wat zorgt voor extra complicaties wat zorgt voor oplopende kosten, administratie, vertragingen en fouten gezien de juiste documenten hierdoor niet worden aangeleverd wat vervolgens wordt doorberekend aan de brandstofleveranciers in Nederland.

Voorstel

Met betrekking tot biobrandstoffen dient de gehele keten gecertificeerd te zijn volgens de EU-standaarden.

Nationale kop: Reguleringsbehoefte moleculen en elektriciteit

Er is op nationaal niveau de behoefte om het molecuul kWh te volgen. Dit zorgt ervoor dat moleculen en elektriciteit suboptimaal getransporteerd, opgeslagen en/of toegepast kunnen worden wat zorgt voor oplopende kosten, omslachtigheid en is onnodig. Daarnaast wisselt een molecuul of kWh van opwek tot gebruik vaak van eigenaar waardoor het vervullen van deze reguleringsbehoefte niet werkbaar is – behalve wanneer de ketens dusdanig worden ingekort dat vrije handel praktisch niet meer mogelijk is.

Voorstel:

Schrappen regulerings

Toenemende regeldruk vanuit toezichthouders binnen de brandstoffensector

Binnen de brandstoffensector wordt steeds meer om aanvullende informatie gevraagd m.b.t. LVOC BREF implementatie 2021 waar daarnaast ook nog steeds wordt gevraagd om BREF (6) en PGS (8) die binnen drie maanden na aanvraag moeten worden opgeleverd. Dit terwijl bijvoorbeeld de PGS29 tankopslag voor alle installaties bij een bedrijf een volledig jaar in beslag kan nemen. Toezichthouders houden hier onvoldoende rekening mee. Omgekeerd geldt dat een vergunningsaanvraag bij dezelfde orderdienst tot 18 maanden in behandeling kan blijven.

Aanvullend, ervaren bedrijven veel last over de toepasselijkheid van BREF's en het Activiteitenbesluit en regeling. Hierbij gaat het om of specifieke emissies deel uitmaken van de bestaande vergunningen of niet. Dit leidt tot last onder dwangsommen en rechtszaken wat veel tijd en kosten in beslag neemt. Ten slotte ziet de ene vergunningverlener de BREF's als checklist waarbij aanvrager verklaart best beschikbare technieken (BBT) toe te passen, de andere vergunningverlener eist gedetailleerde technische beschouwingen met kosteneffectiviteitsberekeningen, studies van alternatieven etc. Onduidelijk is hoever de inspanningsverplichting van de aanvrager gaat.

Voorstel

Het aanhouden van de nieuwe BREF-implementatie van 2021 en het in acht nemen van de benodigde verwerkingsperiode voor de informatieaanvraag bij het bedrijf.

Etikettering van afval, grondstoffen en overige componenten

De wet- en regelgeving rondom etikettering van afval, grondstoffen en overige componenten is ondoorgroendelijk. Hergebruik van afval- en grondstoffen in het kader van de circulaire economie wordt meermaals bemoeilijkt doordat eerst ergens het etiket afval wordt opgenomen om vervolgens door een juridisch ondoorgroendelijk wet- en regelgevingstraject te worden aangepast naar het etiket grondstof. Daarbij komend, is de circulaire

grensoverschrijdend wat mogelijk moet blijven c.q. eenvoudiger moet worden. Een te grote nadruk op bescherming op decentraal niveau leidt tot beperking van hergebruik, onnodige kosten, energieverbruik en CO2 uitstoot. Daarbij komend, wordt e-labelling niet of onvoldoende geaccepteerd waardoor de regeldruk verder toeneemt gecombineerd met met de richtlijnen van informatievoorziening die op het etiket moet komen te staan. Zo kent o.a. de verpakking Richtlijn 2018/853 verschillende implementatieprocessen tussen de EU-lidstaten waardoor bedrijven meer hinder ondervinden om markttoegang te krijgen.

Ook zorgt de registratie voor KG verpakking voor het 'Afvalfonds Verpakkingen' voor verschillende branches voor extra administratieve druk.

Voorstel

Nationale beschermingsaanpak en inzichtelijk maken van de juridische kaders en randvoorwaarde voor etikettering van afval- en grondstoffen.

Verplichtingstelling bodemonderzoek

Nul-situatie bodemonderzoek is op grond van Europese regels verplicht voor IPPC installaties en is verplicht bij iedere vergunning aanvraag voor bodembedreigende activiteiten, wat vraagt om een gedetailleerde invulling (incl. de NRB bodem-risico-inventarisatie). Zo moet moeten o.a. detergenten worden geanalyseerd. De manier waarop het huidige kader is ingevuld, is niet langer werkbaar. Het zorgt voor oplopende kosten bij ondernemers en levert uiteindelijk niet anders op dan administratieve lasten.

Aanvullend, wanneer er actieve farmaceutische ingrediënten (API's) worden geproduceerd, moet voor de aangehouden nul-situatie de bodem worden bemonsterd en worden geanalyseerd voor elk gebruikte API, analyses die om een groot budget vragen vanuit het bedrijf. Wanneer er API uit de bodem wordt gehaald, is het zinvoller om een eindsituatie-onderzoek te implementeren dan een nul-situatie bodemonderzoek wanneer er geen enkele twijfel bestaat over de verantwoordelijkheid voor bodemverontreiniging die wordt vastgesteld, is er geen noodzaak om een nul-situatie bodemonderzoek uit te voeren.

Voorstel

Herbekijken kader van nul-situatie bodemonderzoek

en introduceren van eindsituatie-onderzoek in bepaalde gevallen.

Toenemende regeldruk m.b.t. vergunningaanvragen

De mate van detail waarin de laatste jaren alles inzichtelijk gemaakt moet worden ten behoeve van vergunningaanvragen, is onhoudbaar geworden. Voor vergunningaanvragen worden veel meer details opgevraagd dan voorheen te doen gebruikelijk was. Dit terwijl er aan de activiteiten niks is veranderd. Om te kunnen toetsen aan regelgeving zijn tegenwoordig veel meer details nodig dan vroeger. Ook wordt naast de BRZO-inspecties en bij de Wabo-controlebezoeken om steeds meer detail gevraagd, wat veel tijd in beslag neemt.

Nationale kop: ATEX regelgeving

De ATEX wetgeving is van toepassing op plaatsen waar het risico aanwezig is op een explosie (explosieve atmosferen als gevolg van brandbare stoffen). Het betreft Europese richtlijnen, waaronder De ATEX 153 richtlijn waarin is omschreven dat de werkgever verplicht is maatregelen te nemen tegen explosiegevaaren. In Nederland is deze Europese wet opgenomen in de Arbowet. De werkgever wordt hierin verplicht gesteld om een verdiepende RI&E (risico-inventarisatie en -evaluatie) op te stellen ter voorkoming van explosiegevaaren. Dit wordt beschreven in het Explosie Veiligheids Document (EVD). Nederland gaat anders dan de andere Europese landen verder met handhaving. De algemene wereldwijde standaard m.b.t. gasmetingen worden niet accepteert als barrière, terwijl men toegeeft dat andere Europese landen dit wel doen. Tegelijk wordt ook niet geaccepteerd dat werk zonder gasmeting plaatsvindt. Het verwaarloosbare risico met alle beheersmaatregelen wordt niet geaccepteerd. Industrie wordt gedwongen noodzakelijk werk uit te stellen of fabrieken vaker te stoppen wat te hogere risico en kosten leidt. Terwijl andere Europese landen de industrie standaard wel toestaan binnen Europese ATEX regelgeving. Lastig is ook dat de I-SZW eist dat in Atexzones alle apparatuur Atexproof is, maar niet alle apparatuur zoals een mobiele telefoon is al Atexproof beschikbaar. Partijen zijn wel met elkaar in overleg hierover.

Voorstel:

Niet afwijken van Europese standaarden, ook niet in handhaving.

Onvoldoende overzicht vanuit de overheid op wet- en regelgeving

De wet- en regelgeving breidt zich uit en het lijkt alsof de overheid onvoldoende op de hoogte is van hoe bepaalde onderwerpen zijn ingeregeld of zijn ondergebracht. Zo ziet o.a. het RIVM de e-MJV gerapporteerde milieudata in, dat normaliter verloopt via het toezicht van SodM, om vervolgens directe aanvullende vragen te stellen aan aanleverende bedrijven wat zorgt voor toenemende druk bij de betreffende bedrijven.

Voorstel

Het aanleveren van informatie moet verlopen via de toezichthouder – de lijnen moeten eenduidig zijn binnen de overheid.

Innovatieregelingen op detailniveau

De huidige innovatieregelingen kennen extreme controle-eisen vanuit de RVO wat zorgt voor frustratie en vertragingen. Alles wordt vooraf op budget en deliverables dichtgetimmerd, terwijl een 3-4-jarig project nooit volgens plan verloopt. Beoordelingen voor het aanbesteden van een project duurt gemiddeld 8 maanden. Het gevolg is dat partijen afhaken omdat prioriteiten verschuiven, projecten op een andere wijze worden gefinancierd of de actualiteit zodanig verandert dat het project intussen niet meer opportuun is. Daardoor gaat veel energie, tijd en geld verloren.

Voorstel

Beoordelingstrajecten inkorten gecombineerd met versoepelingen binnen de huidige contractvormen met ruimte onvoorziene aanpassingen.

KNELPUNTEN PER THEMA

5.1 THEMA ARBEID

Meest belastende generieke wetgeving voor kleine ondernemers (onderzoek Panteia 2020):

1. AVG
2. Wet Verbetering Poortwachter
3. Arbowet
4. Wet Arbeidsmarkt in Balans (WAB)
5. Ketenaansprakelijkheid
6. Wet Milieubeheer
7. Wet deregulering beoordeling arbeidsrelaties (DBA)
8. Wet werk en inkomen arbeidsvermogen (WIA)
9. Ziektewet
10. Individuele arbeidsovereenkomstrecht

Acht van de 10 meest belastende regels voor het mkb bevinden zich binnen het domein 'Arbeid'.

Arbeidsomstandigheden

Risico-inventarisatie- en evaluatie

Ondanks het belang van de RI&E wordt dit instrument door ondernemers het vaakst genoemd al voorbeeld van een papieren tijger. Dat komt omdat veel branche RI&E's nodeloos uitgebreid en ingewikkeld zijn en daarom voor kleine ondernemers niet aantrekkelijk om te gebruiken. Het is geen smart instrument.

Van papieren of digitale RI&E naar RI&E App

Om de naleving onder kleine- en microbedrijven te verhogen is het belangrijk om op korte termijn een handzame lastenluwe App op de markt te brengen, waarmee het maken van een RI&E sterk vereenvoudigd wordt. Een handzame RI&E App met focus op de belangrijkste risico's zal de naleving een boost geven. De ontwikkeling van zo'n digitale tool was al vergoederd voor de sector winkelambacht, het ministerie van SZW deze ontwikkeling overge-

nomen. Kleine werkgevers zijn ermee geholpen als het project Digitale compliance assistance RI&E Winkelambacht binnen een half jaar door SZW wordt afgerond, zodat de resultaten kunnen worden opgeschaald naar andere mkb-branches en de oude papieren tijger op zijn retour kan.

Arbo in relatie tot REACH

Onder milieuregels valt bijvoorbeeld ook REACH. REACH is een Europese verordening over de productie van en handel in chemische stoffen, en geldt dus voor alle landen van de Europese Unie. Het beschrijft waar werkgevers en overheden zich aan moeten houden. REACH staat voor: Registratie, Evaluatie, Autorisatie en Restrictie van Chemische stoffen. Deze verordening houdt in dat Producenten en importeurs van chemische stoffen alle stoffen moeten registreren die ze produceren of importeren. In de praktijk controleren I-SZW en de omgevingsdienst in het kader van REACH en Arboregels vaak ongeveer hetzelfde. Ze gebruiken echter verschillende systemen om dit te doen. Daarom moet er dubbel (administratief) werk worden verricht om aan wetgevingseisen te voldoen. Bovendien zijn REACH en Arboregels niet altijd op elkaar zijn afgestemd wat kan in de praktijk wel eens leidt tot tegenstrijdige eisen.

Voorstel:

Breng de rapportages en controles in het kader van REACH (omgevingsdienst) en Arbo (I-SZW) in lijn met elkaar.

WAB

De WAB staat in de top 3 meest belastende regelgeving voor kleine werkgevers, zo blijkt uit onderzoek van Panteia¹. Panteia inventariseerde de volgende knelpunten:

- De combinatie van de hogere WW-premie en

¹ Differentiatie regelgeving MKB – Panteia 2020 in opdracht van EZK

de transitievergoeding betekent een enorme kostenstijging, zeker voor seizoensarbeid. Daarbij wordt er onvoldoende rekening mee gehouden dat sommige sectoren per definitie seizoensgebonden zijn. Mensen gaan nu eenmaal niet kamperen of een cursus kitesurfen volgen in de winter. Bovendien zijn er ook sectoren die te maken hebben met enorme pieken in het werk. De detailhandel moet het vooral hebben van de decembermaand en kan dan niet zonder oproepkrachten.

- De wet negeert ook het feit dat er werk of situaties bestaan waarbij inzet van arbeid direct nodig is en een oproeptermijn van vier dagen dus niet werkt. Alleen bij cao kan de termijn van 4 dagen verkort worden, maar hij kan niet korter dan 24 uur zijn. Denk aan een zieke medewerker.
- Een onderneming met een klein personeelsbestand kan incidenten (zoals tijdelijke uitval van een medewerker) minder eenvoudig opvangen binnen het bestaande personeelsbestand zonder dat dit tot afwijking van de contractduur van medewerkers leidt. Hierdoor ontstaat sneller een situatie die beoordeeld wordt als een flexibel contract. Voor kleine bedrijven zijn de gevolgen op de totale bedrijfskosten relatief groot als aan het eind van het jaar blijkt dat er toch een hogere WW-premie afgedragen moet worden.
- Voor BBL'ers geldt de lage WW-premie. Er zijn echter sectoren die een sectoraal mobiliteitscentrum ingericht hebben om BBL'ers te plaatsen bij bedrijven en dan geldt ineens onbedoeld de hoge WW-premie.

Voorstellen:

1. Stel de hoge WW-premie op korte termijn voor twee jaar buiten werking – ook omdat deze veelal in door corona getroffen sectoren betaald wordt.
2. Voor seizoensarbeid moet de lage WW premie gelden, zoals ook toegezegd is.

Wet verbetering poortwachter (WVP)

Het kader hiernaast over de WVP komt uit het onderzoek Ervaren regeldruk werkgevers, dat Panteia in 2018 in opdracht van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft gedaan.

CAPACITEIT

Kosten voor:

- Tijd buiten reguliere werkzaamheden om
- Inhuur extern re-integratie bureau
- Arboarts
- Arbeidsdeskundige(n)
- Doorbetalen loonkosten en verantwoordelijkheden re-integratie

VORM

- Regelgeving voor niet alle werkgevers duidelijk

UITVOERING

- Tegenstrijdige bevindingen UWV en bedrijfsartsen
- Het doel van re-integratie wordt (bijna)nooit bereikt
- Er zijn (te) weinig mogelijkheden om iemand elders onder te brengen. Dit komt door:
 - Geen ruimte (voor zieke werknemers) bij andere werkgevers
 - Men wil andere werkgevers (zakelijke relaties) niet belasten
 - Niet het netwerk ervoor
- Medewerker wil bij eigen bedrijf blijven/wil niet weg
- Indien de werkgever merkt dat de werknemer begint beter te worden, moet na 1 jaar alsnog het tweede spoor gestart worden
- De werkgever heeft vaak geen ervaring met werk zoeken voor andere partijen
- Voorbeeld van een werkgever: "Als bedrijf wil je zieke werknemer gelegenheid geven terug te keren, maar door regels kan dit niet. Hij moet per se 40 uur elders werken terwijl hij 20 uur bij ons productiever en gelukkiger kan zijn"

INHOUD

- Werkgever machteloos indien werknemer niet (volledig) meewerkt (de werknemer wordt te veel beschermd)
- "Je investeert in een re-integratie bureau ten behoeve van de werknemer maar je mag niets over de ziekte weten. Daarnaast krijgt de andere werkgever ook een zieke werknemer in dienst. Niet bevorderlijk voor alle drie de partijen."
- Re-integratietaken worden als oneerlijk ervaren wanneer de oorzaak van de arbeidsongeschiktheid buiten werk liggen

Het onderzoek Differentiatie regelgeving mkb (2020) schetst het volgende beeld:

De WVP is voor kleine werkgevers bijzonder complex, bezaaid met valkuilen en behelst een veel te lang en risicovol proces. Het uitzoekwerk en dossiervorming is voor kleine ondernemers ondoenlijk. Daarom is er inmiddels de verzuimontzorgpolis. Onzekerheid met betrekking tot correcte uitvoering en grote financiële risico's zorgen voor veel stress bij mkb-ondernemers. Want bij overdraging van het re-integratiedossier aan het UWV wordt minutieus nagegaan of stappen/voorschriften goed zijn gevolgd. Als een enkel formuliertje ontbreekt kan de werkgever opdraaien voor extra jaar loondoorbetaling. De gedetailleerde dossiervorming wordt door ondernemers als sowieso belastend ervaren, onder meer door de vele formulieren.

Daarnaast is het voor kleine ondernemers heel erg moeilijk om re-integrerende medewerkers in het eigen bedrijf weer aan het werk te krijgen. Het lukt ondernemers vaker niet dan wel om hun langdurig zieke werknemer bij een andere werkgever te plaatsen.

Voorstellen:

- *Start met een doorlichting van de formulieren en verplichtingen verbonden aan de dossiervorming met als doel zaken eenvoudiger te maken of weg te laten.*
- *Voer het wetsvoorstel in om het oordeel van de bedrijfsarts over de belastbaarheid van een werknemer leidend te maken bij de toetsing van het re-integratietraject door het UWV en zo minder onzekerheid te creëren bij werkgevers over de uitkomst van een re-integratietraject.*
- *Effectief in het terugdringen van langdurig ziekteverzuim en de regeldruk die ermee gepaard gaat, zou ook kunnen zijn het wijzigen van de CAO en het salaris van zieke werknemers niet meer standaard het tweede ziektejaar tot 90 of 100% aan te vullen, zoals ook afgesproken in de Stichting van de Arbeid. Hier zijn werkgevers en bonden zelf aan zet.*

5.2 THEMA MILIEU

Informatieplicht energiebesparing

Op grond van het Activiteitenbesluit onder de Wet milieubeheer zijn bedrijven die per jaar vanaf 50.000 kWh elektriciteit of 25.000 m³ aardgas gebruiken, verplicht om energiebesparende maatregelen te nemen met een terugverdientijd van vijf jaar of minder. Hierover moeten zij rapporteren om het toezicht hierop door de omgevingsdienst te faciliteren.

Knelpunten:

- Ondernemers in getroffen sectoren zoals horeca hebben geen geld om te investeren in energiebesparende maatregelen.
- Ondernemers hebben de expertise niet om sommige vragen op de vragenlijst zelf in te vullen en moeten die inhuren. Ambachtelijke bakkers krijgen bijvoorbeeld vragen over het beperken van 'aardgasverbruik bij direct gestookte charge- en/of continuovens zonder elektronische ontsteking' en of het 'energieverbruik brander minimaal 2.400.000 kWh thermisch per jaar' is.
- Omgevingsdiensten handhaven niet op eenduidige wijze.
- Accountants moeten beoordelen of regelgeving eventueel niet wordt nageleefd op basis van NO-CLAR, wat staat voor Non Compliance with Law and Regulations, maar ontberen expertise van milieuzaken, waardoor zij ook steeds meer risico's lopen.
- Er zijn bedrijven die als gevolg van de crisis hun onroerend goed volledig of deels willen afstoten binnen de vijfjaarstermijn om de bedrijfscontinuïteit te bevorderen. Zij zijn desalniettemin verplicht de energiebesparende maatregelen te nemen, terwijl zij deze niet terugverdienen.

Voorstellen:

- *Stel de informatieplicht minimaal twee jaar buiten werking voor getroffen sectoren of kom voor hen met een ruimhartige regeling.*
- *Zonder bedrijven die hun vastgoed willen afstoten t.b.v. bedrijf continuïteit uit van deze verplichting.*
- *Zorg dat toezicht eenduidiger en risicogericht wordt ingezet, waarbij door corona getroffen sectoren worden ontzien.*
- *Als de vragenlijst Erkende maatregelen geactualiseerd wordt, is het belangrijk de vragenlijst na te*

lopen op voor het mkb te moeilijke vragen met als norm dat de mkb'er de vragenlijst zelf moet kunnen invullen. (Wij helpen graag met inventarisatie ingewikkelde vragen.)

Rapportageplicht Afvalfonds / CBS

Groothandel die ook importeert en exporteert:

“Het inventariseren van en rapporteren over onze verpakkingenstroom ervaren wij als een arbeidsintensief proces. We zijn meerdere dagen bezig met het voorbereiden van de aangifte. Los daarvan is er nog iemand van databeheer continu (5 dagdelen per week, het hele jaar door) bezig met de registratie van deze gegevens.”

Bedrijven zijn verplicht zich aan te melden bij het Afvalfonds Verpakkingen en Afvalbeheersbijdrage Verpakkingen te betalen, wanneer zij in een kalenderjaar meer dan 50.000 kilo verpakkingen op de Nederlandse markt brengen en/of ontdoen na import. Dit vergt een behoorlijk belastende administratie. Maar het zijn niet de enige registraties die bedrijven moeten voeren over gebruik verpakkingen, ook het CBS vraagt hiernaar. En voor de industrie komen daar het Landelijk Meldpunt Afvalstoffen en E-MJV (PRTR) nog bij. Hier zit veel reductiepotentieel.

Voorstellen:

- De verplichte rapportages over afval moeten worden doorgelicht en gestroomlijnd. Zo zou het CBS al veel data uit het Afvalfonds kunnen betrekken en zijn er wellicht cloudoplossingen mogelijk voor grote industrieën.
- Als er niet meer tot achter de komma gerapporteerd hoeft te worden, maar met enige marge, kan de regeldruk waarschijnlijk fors naar beneden en kan de dataverzameling en oplevering meer smart worden ingericht.

Energie label

Per 1 januari 2021 is de regelgeving voor het energielabel voor woningen gewijzigd. Vanaf die datum moet iedereen voor een energielabel een energieadviseur inschakelen. Economisch Instituut voor de Bouw (EIB) heeft laten zien dat een ingewikkeld label met een huisbezoek door een energiedeskun-

dige weinig meerwaarde heeft voor investeringen in energiebesparing t.o.v. een vereenvoudigd label dat digitaal kan worden aangevraagd. Volgens het ministerie van BZK mag zo'n digitaal label niet, maar ze hebben dat nooit aan de Commissie gevraagd. Het afschaffen van het digitale label kost de burger € 33 miljoen per jaar, het aanscherpen van de bouwnorm kost een half €500 miljoen per jaar. Er is een amendement aangenomen om die terug te draaien.

Nationale kop: Energie Prestatie Coëfficiënt

Een tweede belangrijke uitkomst van het onderzoek is dat de Nederlandse aanscherping in 2015 van de Energie Prestatie Coëfficiënt (EPC) van 0,6 naar 0,4 voor nieuwbouw, strenger was dan volgens de EPBD noodzakelijk was. De aanscherping kost een €500 miljoen per jaar extra en draagt volgens de ATR weinig bij aan het behalen van klimaatdoelstellingen. (Maatregelen in bestaande bouw leveren veel meer op.)

KNELPUNTEN CIRCULAIRE REGELGEVING

Recyclingbeleid – LAP3 sluit onvoldoende aan bij bronscheiding (in horeca/detailhandel)

LAP3 beschrijft het beleid voor traditionele afvalactiviteiten zoals inzamelen, recyclen, verbranden en storten. Zo moet papier gescheiden worden ingezameld. In de horeca en aanverwante sectoren komen papieren verpakkingen veelal in aanraking met voedsel(resten), dranken en vetten. Het gescheiden inzamelen hiervan heeft geen zin, want door contaminatie met voedingsresten is het restafval geworden.

Voorstellen:

Vervang in het LAP3 de omschrijving “ruimtes waar eten en drinken wordt verkocht en/of genuttigd” door een vereiste voor bronscheiding voor specifieke horecaconcepten (daar waar het effectief is), zodat voorkomen wordt dat gescheiden afvalstromen alsnog massaal bij het restafval terechtkomen.

Omgevingswet: binnenbreken van puin

Probleem

De afvalstroom puin wordt voor bijna 100% nuttig hergebruikt en bestaat ongeveer 1/3 deel van het

totaal afval in Nederland. Door de aanstaande Omgevingswet wordt voorgeschreven dat puinbrekers (vaste installaties op industrieterreinen) voor het bewerken van vrijkomende steenachtig afval binnen moeten werken ("bewerken van steen in een gesloten ruimte"). Mobiel werkende puinbrekers vallen niet onder dit voorschrift, waardoor het gelijk speelveld voor deze activiteiten volledig verloren gaat.

Analyse

Momenteel staan vaste puinbrekers buiten opgesteld. Met de voorgenomen Omgevingswet, BAL, moeten deze naar binnen vanwege stof en geluid. Er moet dus een gebouw omheen geplaatst worden. Echter, dat wordt een grote investering, nog los van de beperkingen die er bouwtechnisch zijn: velen zullen problemen krijgen met een vergunning voor het (enorme) gebouw. Dus zal het aantrekkelijker zijn om met een mobiele installatie op slooplocaties te gaan staan. Deze activiteit valt onder het BBL en hoeft daardoor aan veel minder regels te voldoen en dat verschil wordt nu aanzienlijk groter.

Duidelijk is dat een mobiele breker meer stof produceert. Dat stof wordt ook nog eens dicht bij de burger (op de slooplocatie/ veelal in de bebouwde omgeving) geproduceerd en niet op een daarvoor ingericht cat. 4.2 en meestal cat. 5 industrieterrein. Stof is overigens gereguleerd en vergunde locaties hebben dit (in het algemeen) goed op orde en waar dit niet op orde is kan het worden bijgestuurd aan de hand van bestaande regels. Ook de circulariteit van deze activiteit zal een stuk minder hoogwaardig worden, waardoor de betonrecycling wordt geschaad.

Kortom, resultaat van deze regelgeving is een ongelijk speelveld met louter negatieve bijeffecten. Het Ministerie geeft weliswaar aan dat er in de Omgevingswet mogelijkheid van maatwerk is en wijst op overgangsrecht. Dit zijn natuurlijk onzekerheden en zal veel discussies en juridische zaken geven met het lokale bevoegd gezag en dus heel veel regeldruk. Voorkomen is hier beter dan genezen.

Voorstel

Schrappen van deze nieuwe verplichting

5.3 THEMA PRIVACY

AVG met stip op nummer 1 in de regeldruk top 10 De AVG staat op nummer 1 in de top 10 meest belastende regelgeving voor kleine ondernemers. Ten opzichte van 2012 wordt de belangrijkste toename van de regeldruk in de bedrijfsvoering van mkb-ondernemers veroorzaakt door de AVG die in 2018 is ingevoerd. Alle bedrijven hebben deze regelgeving moeten implementeren en als gevolg daarvan extra kosten gemaakt (bijvoorbeeld door het maken van aanpassingen in klantinformatiesystemen). De ondernemers moeten structureel hun klanten informeren over het gebruik en omgang van zijn/haar persoonsgegevens. Uit onderzoek blijkt er nog veel onduidelijkheid en onzekerheid te zijn over hoe om te gaan met het registreren van klantgegevens. Daarom wordt in veel sectoren expertise van buiten ingehuurd (door makelaars, bakkers, kappers et cetera).

Knelpunten AVG voor kleine ondernemers²:

- ZZP'ers en kleinere werkgevers hebben geen specialisten in huis hebben om goed met de complexe AVG-regels om te kunnen gaan, waardoor vaak duur extern advies of dure abonnementen nodig zijn. De normen zijn vaag, waardoor ondernemers continu onzeker zijn of ze de wet wel goed naleven. Ook beperkt de AVG kleine ondernemers in hun service & marketing activiteiten waardoor ze minder flexibel zijn.
- Naleving kost kleine ondernemers heel veel tijd in verhouding tot het risico dat wordt afgedekt. De AVG maakt geen onderscheid tussen grote en kleine bedrijven en tussen datagestuurde bedrijven en ambachtelijke bedrijven. Een podoloog of stukadoor met een klantenbestand van nog geen 100 mensen moet aan dezelfde algemene regels voldoen als Google, verzekeraars, Facebook et cetera, behalve dat ze geen data protection officer hoeven aan te stellen (dat zijn ze in feite zelf).
- Kleine ondernemers verwerken in de meeste gevallen niet heel spannende privacygevoelige gegevens. In aanleg is het goed dat er aandacht is voor gegevensbescherming, maar een compleet administratief systeem op moeten tuigen om klanten te kunnen bedienen met voor hen passende reclame staat in geen verhouding.

² Differentiatie regelgeving MKB – Panteia 2020 in opdracht van EZK

- Kortom voor kleine ondernemers is de AVG complex en tijdrovend en weten ze zonder externe expertise niet wat ze moeten doen omdat de AVG heel ver van de bedrijfspraktijk af staat. De Autoriteit Persoonsgegevens geeft kleine ondernemers echter geen handvatten om de AVG praktisch en adequaat toe te passen.
- Ondernemers lopen daarom continu tegen (interpretatie)vragen aan over voor hen standaardverwerkingen van persoonsgegevens en hoe hiermee om te gaan. Onduidelijk is bijvoorbeeld of het bijhouden van een e-maillijst als verwerking van persoonsgegevens wordt gezien. Valt een anoniem mailadres daar bijvoorbeeld onder? Verplichtingen vanuit de AVG staan veraf van de bedrijfsvoering. Ofwel zonder regelgeving zou een stukadoor bijvoorbeeld geen verwerkerovereenkomsten sluiten.
- In sommige branches worden ondernemers afhankelijk van hun werkzaamheden ingedeeld als verwerker en/of als verwerkingsverantwoordelijke. Met iedere cliënt moet een verwerkerovereenkomst worden afgesloten. Daarover zijn eindeloze discussies over de indeling en de risico's die men loopt. Er zijn ook veel problemen met softwareleveranciers en cloudpartijen over de overeenkomsten en de verantwoordelijkheden. De administratieve verplichtingen zijn erg belastend om van ieder contract vast te leggen wat de verwerkingsdoelen zijn.
- Extra belastend voor sectoren met hoge arbeidsmobiliteit. In arbeidsintensieve sectoren zijn vaak veel wisselingen in personeel. Werkgevers hebben dan te maken met veel wisselende dossiers die doorgelicht moeten worden. Dat betreft de verwerking van persoonsgegevens van personeel in loondienst, maar ook de gegevens van zzp'ers en ander ingehuurd personeel (flexibele schil).
- Privacy beperkt re-integratiehulp door werkgever aan werknemer. Privacy in de zin van wat men wel en niet mag vastleggen als werkgever speelt met name ook bij arbeidsongeschiktheid van werknemers en beperkt mensen in hun mogelijkheden om te re-integreren. Bij ziekteverzuim speelt al het probleem dat men een aantal zaken niet mag registreren en daar komen nu andere privacyregels bovenop.
- Ook zijn er grote achterstanden bij de AP inzake bijvoorbeeld goedkeuring van gedragscodes, vergunningen en binding corporate rules waar bedrijven jaren op moeten wachten.

- Tenslotte bestaat de indruk dat de AP de AVG strikter uitlegt en toepast dan andere Europese landen.

Voorstel:

Wij pleiten voor een extra geormerkt budget voor de AP om voor het mkb Apps of andere smart tools te ontwikkelen waarmee de naleving sterk vereenvoudigd wordt (in samenwerking met brancheorganisaties). Deze tools kunnen bijvoorbeeld sectoraal of voor bepaald vraagstuk worden ingericht. Belangrijk is dat ze de AVG dichter bij de praktijk van kleine ondernemers brengen.

AVG & toetsing op alcohol en drugs

Op basis van de huidige regelgeving is het voor ondernemingen vrijwel onmogelijk om werknemers (groepsgewijs) te testen op alcohol- en drugsgebruik. De belangrijkste belemmering is de AVG die het verbiedt om bijzondere persoonsgegevens te verwerken tenzij er een specifieke wettelijke grondslag is. Deze wettelijke grondslag is tot op heden niet aangenomen: in het Uniper-rapport heeft de Autoriteit Persoonsgegevens gesteld dat de algemene bepalingen volgend uit de Arbowetgeving geen (specifiek) wettelijke grondslag bieden zoals bedoeld wordt in de AVG.

Voor meerdere sectoren in Nederland, waaronder de petrochemische sector en de zeevaart, maakt de onmogelijkheid om hun werknemers te testen op alcohol- en drugsgebruik een belangrijke inbreuk maakt op hun wettelijke en morele verplichting een veilige werkomgeving te creëren voor hun medewerkers, gecontracteerd personeel, bezoekers en omgeving. De gevolgen van menselijke fouten als gevolg van alcohol- en/of drugsgebruik zijn in bepaalde risicosectoren in potentie dusdanig ernstig dat dat veiligheid onder omstandigheden zwaarder zou moeten wegen dan de bescherming van persoonsgegevens / integriteit van de persoonlijke levenssfeer. Net als in de luchtvaart.

Voorstel:

Creëer in overleg met de AP, SZW, werkgevers en vakbonden een wettelijke basis of afsprakenkader om in bepaalde sectoren, onder bepaalde omstandigheden personeel preventief te testen op alcohol en drugsgebruik.

5.4 THEMA FISCALITEIT

Fietsregeling

Bij gebruik van deze regeling mag een medewerker in geval van woon-werkverkeer geen onbelaste reiskosten mag ontvangen, maar wel belast. De regeling veroorzaakt veel administratieve rompslomp. Er wordt daarom maar zeer beperkt gebruik van gemaakt. Feitelijk moet je als ondernemer bij de poort controleren om na te gaan wie op de fiets komt en wie niet (niet te doen).

Voorstel:

Maak een grofmaziger verantwoording mogelijk in plaats van dagelijkse controle of iemand met de leasefiets naar het werk is gekomen. Sta toe dat de werkgever met de werknemer een gemiddeld aantal dagen per week afspreekt hoe vaak werknemer met de leasefiets naar werk komt. Dan wordt het gebruik van de fiets voor zowel werkgever als werknemer aantrekkelijker wordt.

Werkkostenregeling

Het doel van de werkkostenregeling was destijds geënt op vereenvoudiging, maar het is er alles behalve eenvoudiger op geworden met enorme regeldruk voor de werkgever als gevolg. Er zijn veel bedrijven die de regeling niet of niet optimaal benutten. Daar heb je als bedrijf een adviseur voor nodig, en dat hebben niet alle ondernemers. Gerichtte vrijstellingen zijn doorgaans effectiever en worden sneller gevonden en benut door ondernemers.

Voorstel:

Neem regeldruk nadrukkelijk mee in de eerstvolgende evaluatie van de Wkr en onderzoek of een gericht vrijstelling een beter alternatief is.

Btw-regels voor ATMP's

- Advanced Therapy Medicinal Products ('ATMP's') zijn nieuwe, hoog innovatieve, gepersonaliseerde geneesmiddelen die erg in opkomst zijn zoals cel- en gentherapie.
- Het is onduidelijk onder welk btw-tarief ATMP's vallen in Nederland. Centraal staat de vraag of deze therapieën volgens het belastingrecht gezien worden als medische handeling (vrijgesteld van btw) of als geneesmiddel (9% btw).
- De btw-behandeling van ATMP's is in Nederland niet

altijd consistent. Er zijn gevallen waarin de Belastingdienst de btw-vrijstelling voor medische handelingen van toepassing acht, terwijl zij in andere gevallen het btw-tarief op geneesmiddelen aanhoudt .

- De btw-behandeling van ATMP's heeft impact op de aantrekkelijkheid van het Nederlandse vestigingsklimaat:
- Inconsistente toepassing van belastingwetgeving creëert onduidelijkheid en onzekerheid voor geneesmiddelenfabrikanten die zich willen vestigen in Nederland.
- Bij toepassing van een btw-vrijstelling mag een geneesmiddelenfabrikant geen btw aftrekken, terwijl hij wel btw-kosten maakt. Dit leidt tot extra kosten voor de fabrikant en een minder gunstig vestigingsklimaat.

Voorstel:

Uniforme toepassing van het btw-tarief van 9% bij ATMPs. Dit is in overeenstemming met overige niet-fiscale wetgeving, de situatie in andere Europese landen en regulering van ATMP's, en heeft een positief effect op het vestigingsklimaat in Nederland.

Grensoverschrijdende fiscale constructies - DAC6-richtlijn

Door de Nederlandse implementatie van de Europese richtlijn Mandatory Disclosure Rules (MDR)/ DAC6 moeten intermediairs en/of belastingplichtigen potentieel agressieve grensoverschrijdende fiscale constructies melden bij de Belastingdienst binnen 30 dagen. Dit zijn fiscale constructies waarbij inwoners van verschillende landen zijn betrokken en die mogelijk gebruikt kunnen worden om belasting te ontwijken.

De onduidelijke reikwijdte en open normen leiden tot veel vragen bij het bedrijfsleven. Het grootste deel van de multinationals heeft daarom toezichtconvenanten met de belastingdienst waarin ze open en transparant zijn en waar dit soort transacties besproken worden wanneer die zich voordoen. Toch houdt de belastingdienst ook voor deze bedrijven ook vast aan de formele meldingsplicht. Dit is onnodige regeldruk voor beide partijen die niets aan nieuwe informatie oplevert. Toezichtconvenanten worden gesloten met bedrijven die een hoog nalevingsmoraal hebben.

Voorstel:

Laat de formele meldingsplicht achterwege voor bedrijven met een toezichtconvenant.

LOKAAL

Vermakelijkhedenretributie

Bedrijven en ZZP'ers die in Amsterdam tegen betaling en bedrijfsmatig amusement of vermaak aanbieden, zoals rondvaarten, rondritten of stadstours/rondleidingen per voertuig of te voet, moeten vermakelijkhedenretributie betalen aan de gemeente. Vier keer per jaar moet de ondernemer aangifte doen. Het gaat om een bedrag per passagier, deelnemer, voer- of vaartuig. Gemeenten hebben grote vrijheid in het bepalen van de reikwijdte van de heffing, in potentie kan met deze belasting een groot deel van de culturele- en vrijetijdssector worden belast. Deze belasting – die niet gelukkig niet wijd verbreid is – betekent echter een enorm rompslomp voor veelal mkb-bedrijven en relatief hoge perceptiekosten voor de gemeente zelf.

Voorstel:

Schrappen artikel 229, eerste lid, onderdeel c, van de Gemeentewet.

Toeristenbelasting

Door de uitspraak (in Hoger beroep door de Hoge Raad) zijn gemeenten vrij om over alles wat mogelijk met overnachten te maken heeft, te scharen onder de toeristenbelasting (met de onnodige administratieve lasten voor de ondernemer).

Zo heft Amsterdam toeristenbelasting over:

- Was- en droger munten (een wasserette in Amsterdam betaalt geen TB)
- Parkeergelden voor auto's (geen enkele parkeergarage en ook de P+R van de gemeente betalen geen TB)

Voorstel:

Aanpassen gemeentewet, zodat toeristenbelasting alleen over overnachting geheven kan worden.

EUROPESE KNELPUNTEN

Richtlijn pakketreizen

De coronacrisis heeft een paar grote problemen blootgelegd in de Europese regelgeving rond pakketreizen (de PTD). Het basisprincipe is simpel: degene die een (pakket)reis afzegt, klant of reisbureau, betaalt de kosten. Dat werkt prima, maar er zijn ook situaties waarbij de reis niet door kan gaan buiten de schuld van de aanbieder, zoals een pandemie. Volgens de Europese regels moet alle schade opgevangen worden door de reisaanbieders. Een pakketreis bevat minimaal 2 van de 4 categorieën: personenvervoer, accommodatie, voertuighuur en 'overige toeristische diensten'. Die laatste categorie is een vergaarbak van diensten: van skipassen tot entreekaartjes voor musea tot kaartjes voor concerten of sportevenementen. Door de vage omschrijving van 'overig' is voor ondernemers vaak niet duidelijk of ze wel of niet onder de richtlijn vallen. Moet de Zeeuwse campingeigenaar die met korting tickets aanbiedt voor Concert at Sea bijvoorbeeld ook aan de PTD -voorwaarden voldoen?

In de reisbranche worden geboekte reizen vooraf betaald, dus ook vervoer, accommodatie, huur en de 'overige'. Die kosten kunnen reisorganisaties lang niet altijd terugvorderen, zo bleek ook tijdens de pandemie. Dat betekent dat reisbureaus in dergelijke onvoorziene omstandigheden over onvoldoende liquiditeit beschikken om reizigers terug te betalen. In januari besluit de Europese Commissie of ze de regelgeving rond pakketreizen wil aanpassen. Het zou een goed moment zijn om in uitzonderlijke gevallen zoals een pandemie het risico te verdelen. Alles wijst erop dat ze dat niet gaan doen. En daarmee zetten ze de toekomst van de reisbureaus op het spel. Die hebben nog maar één keus: hopen dat de pandemie ophoudt en er nooit meer één komt. Of geen pakketreizen meer aanbieden. En daarmee wordt de consument niet beschermd, hij krijgt alleen minder keus.

Voorstel:

De Nederlandse inzet t.b.v. de herziening van de Richtlijn Pakketreizen moet zich richten op de herverdeling van de risico's binnen de reisketen en tussen aanbieder en consument, in uitzonderlijke omstandigheden als een pandemie.

De Europese GGO-regelgeving

- Deze richtlijnen en onderliggende/samenhangende regelgeving zijn gebaseerd op de situatie dat genetische modificatie en biotechnologie nog nieuw waren zo'n 40 jaar geleden en we nog niet zeker wisten wat dit voor de veiligheid van toepassingen zou betekenen. Inmiddels zijn we 40 jaar verder en weten we dat het in principe niet uitmaakt of een toepassing een genetisch gemodificeerd organisme (GGO) is of met genetische modificatie is gemaakt, maar dat met name de veiligheid van het eindproduct (GGO of niet) van belang is. Deze GGO-regelgeving is dus verouderd en overbodig. De veiligheidsaspecten komen al aan de orde in de regelgeving die we hebben op de beoordeling van gewassen, geneesmiddelen, materialen, ingrediënten, etc.
- Deze regels zorgen ervoor dat Europa niet aantrekkelijk is als regio om nieuwe innovaties op de markt te brengen, terwijl die een grote bijdrage kunnen leveren aan een duurzame en gezonde samenleving. Dit geldt in het bijzonder voor nieuwe GGO-gewassen, die een hoogst onzeker, langdurig en kostbaar traject moeten doorlopen als zij een innovatie op de markt willen brengen. Dit gebeurt dan ook niet of nauwelijks, terwijl de rest van de wereld hier wel de vruchten van plukt.

Voorstel:

Inzet kabinet voor paradigmashift in de Europese wet- en regelgeving voor genetische modificatie, waardoor de veiligheid van het product centraal komt te staan, ongeacht met welke (genetische) technologie dit is gemaakt.

Nationale kop: GGO-richtlijn

- Nederland kent een zwaardere invulling van de GGO-richtlijn op Ingeperkt Gebruik dan andere EU-lidstaten³.
- Al sinds 2005 (!) gaan er binnen de overheid stemmen op om het enorm complexe systeem dat we in Nederland kennen, verregaand te versimpelen⁴.
- Het optimaliseren van deze nationale regelgeving leidt ertoe dat biotechnologiebedrijven in Nederland die producten produceren in bioreactoren, of dat nu DSM is met enzymen of materialen of Janssen met geneesmiddelen en vaccins, er eerder toe besluiten dat zij hoogwaardige en innovatieve productie in Nederland zullen vestigen.

Voorstel:

Start z.s.m. met de uitvoering van de voorstellen uit het rapport "Verantwoord en zorgvuldig vereenvoudigen van het Besluit genetisch gemodificeerde organismen" (VROM / 2005).

Te strenge interpretatie van de Europese staatssteunregels

- In Nederland is er weinig tot geen ruimte voor subsidiëring van vroege private R&D-projecten, terwijl daar in andere lidstaten veel meer ruimte voor is onder dezelfde Europese State Aid rules.
- In Vlaanderen zijn subsidies tot 1,5 miljoen euro voor biotechbedrijven met een vroeg R&D-project geen uitzondering, zie bijvoorbeeld het recente voorbeeld van BioStrand, BioCartis en Cannovex
- De enige voorwaarde die hier over het algemeen aan verbonden wordt, is dat toekomstige werkgelegenheid ook in Vlaanderen belandt. Deze aanpak heeft het Vlaamse biotech ecosysteem in de afgelopen jaren enorm versterkt.
- In Nederland zijn er bijna alleen maar leningen beschikbaar voor biotechbedrijven in de vroege fase van de ontwikkeling, en vaak met een (meer dan) marktconforme rente die daar tegenover staat. De Nederlandse overheid stelt vaak dat andere vormen van ondersteuning niet mogelijk zijn vanuit de Europese staatssteunregels niet mogelijk zijn maar voorbeelden elders uit Europa (VLAIO in Vlaanderen, Innovate UK in het Verenigd Koninkrijk voor de Brexit) bewijzen het tegendeel.

Voorstel:

Onderzoek of de interpretatie van staatssteunregels in Vlaanderen kan worden overgenomen c.q. of de Nederlandse interpretatie verruimd kan worden.

De Europese Novel Foods procedure

- Deze regelgeving is qua inrichting heel duidelijk voor bedrijven die nieuwe voedseltoepassingen ontwikkelen, en is bijvoorbeeld duidelijker dan de situatie in de VS.
- Tegelijkertijd staat de doorlooptijd op ongeveer 2 jaar voor een nieuwe aanvraag, waar dat elders ter wereld ongeveer een jaar is.
- Dit betekent dat we in Nederland en Europa een hogere drempel opwerpen voor innovatieve toepassingen zoals kweekvlees/gecultiveerd vlees, die binnen afzienbare tijd ook deze procedure moeten doorlopen. Het risico bestaat dat zij ervoor kiezen hun producten elders eerder (of zelfs uitsluitend daar) te lanceren.

Voorstel:

Inzet kabinet voor snellere Europese doorlooptijd Novel Foods procedure die meer in lijn ligt met de doorlooptijden voor nieuwe, duurzame (voedsel)innovaties van koplopers als Singapore en de Verenigde Staten.

EU verordening 1069/2209 – cateringafval luchtvaartsector

Probleem

EU verordening nr. 1069/2009 met gezondheidsvoorschriften inzake niet voor menselijke consumptie bestemde dierlijke bijproducten en afgeleide producten sluit - op het gebied van afvalmanagement - onvoldoende aan op de Europese doelstellingen m.b.t. de circulaire economie. Vanwege huidige complexe kaders kan de EU-luchtvaartsector geen gebruik maken van duurzamere en efficiëntere oplossingen voor afvalbeheer, zowel ecologisch als economisch.

Analyse

Een groot deel van het afval binnen de luchtvaartcatering is afkomstig van inkomende vluchten van

³Regulatory framework and Daily practices regarding Contained Use GMO licensing in several EU countries – RIVM (2018)

⁴Kamerstuk 27428 nr. 69b1 van 7 december 2005, zie voorstel IV op pagina 6

binnen- en buiten de EU. De EU definieert 'International Catering Waste' (ICW) als cateringafval dat voortkomt uit internationaal transport. ICW kent hierin verschillende classificering – cateringafval afkomstig vanaf buiten de EU wordt geclassificeerd als categorie 1 (CAT1, mogelijk gevaarlijk voor de gezondheid van dieren en/of planten), waarbij CAT1 het hoogste risicogevaar is op een schaal van drie. CAT1-afval is onderworpen aan strenge EU-regelgeving wat recycling verbiedt. CAT1-afval moet worden verbrand of begraven op erkende EU-stortplaatsen (waarvan er weinig zijn). Hierdoor wordt maar een fractie van het cateringafval gerecycled of gescheiden.

De hierboven genoemde verordening 1069/2009 bevat geen duidelijke richtlijnen voor CAT1 afval. Dit leidt tot interpretatieverschillen tussen de lidstaten over het afhandelen van cateringafval. Het ontbreken van duidelijke Europese kaders en uniforme risicobeoordeling belemmert de duurzaamheidsinspanningen van de Europese luchtvaart en brengt onnodige kosten met zich mee.

Voorstellen:

- *De commissie zou onderzoek moeten starten naar afvalmanagement binnen de luchtvaart. Het gebrek aan duidelijke statische data staat versimpeling en verduurzaming van afvalmanagement in de weg.*
- *Zo moet er beoordeeld worden of de huidige verordening zodanig kan worden herzien dat recycling waar nodig mogelijk wordt. Daarbij moet ook gekeken worden hoe tot een geharmoniseerde aanpak kunnen komen met betrekking tot de risicobeoordeling van inkomend cateringafval. De ontwikkelingen van de afgelopen jaren hebben het speelveld aangepast. De complexiteit van de EU verordening frustreert circulair afvalmanagement van luchtvaartcatering.*

QR-code voor etikettering, veiligheidsbladen, voorschriften

Er komen tal van verplichte etiketten en voorschriften uit Brussel die louter schriftelijk of per email aan de eindgebruiker moete worden verstrekt. Dit is niet duurzaam, het is niet smart en de hoeveelheid informatie die erop moet blijft maar groeien (krijg je nauwelijks nog kwijt op een etiket). Het is veel intelligenter om dit te vervangen door een QR-code. QR-codes worden in rap tempo gemeengoed en stellen

de verkoper/producent in staat om de informatie op de meest efficiënte manier up-to-date te houden.

Voorstel:

Aanpassen van EU-regelgeving is een langdurig traject. Daarom vragen wij het nieuwe kabinet om zich alvast in te zetten voor het toestaan van QR-codes als communicatiemiddel met kopers.

GEMEENTELIJKE REGELDRUK

Schrap de vergunning voorwerpen op of aan de weg (objectvergunning)

Sinds deze vergunning uit de model-APV is gehaald (2013) heeft slechts 20% van de gemeenten de vergunning geschrapt. Objectvergunningen zijn meestal tijdelijk, voor onderhouds- en verbouwklassen (steigers, puinbakken, keetcontainers). Vanwege de aard van deze werkzaamheden, wordt de objectvergunning altijd verleend en kan dus net zo goed worden omgezet in algemene regels (ja, mits). Dit bespaart zowel lokale ondernemers als de gemeente zelf onnodige administratieve rompslomp.

Vrijstelling van de reclamevergunning en reclamebelasting voor bedrijfsnaam aan de gevel

Doel van een reclamevergunning is het voorkomen van ontsierende reclamevormen in het straatbeeld. Maar de gemeente zal een ondernemer nooit weigeren de naam van het bedrijf op zijn bedrijfspand te zetten. Heldere, goed vindbare voorwaarden, maken een vergunning overbodig. Formeel valt een bedrijfsnaam onder de ruime definitie van reclame, maar mkb-ondernemers zien dat niet zo. Een ja, mits-beleid gaat hand in hand met het schrappen van de reclamebelasting voor bedrijfsnamen aan de gevel.

Welstandsvrij(er)

Dat gemeenten met historische centra niet welstandsvrij willen worden, is begrijpelijk. Desalniettemin zijn er veel gemeenten die minder oud zijn en 25% van alle gemeenten is inmiddels welstandsvrij. Het welstandsvrij(er) maken van gebieden en gemeenten levert een enorme vermindering van regel druk in tijd en geld op voor ondernemers. Nu de nieuwe omgevingsvisies ontwikkeld worden, is dit een belangrijk aspect om mee te wegen.

Experimenteerartikel in de APV

Als een ondernemer iets wil dat in beginsel niet past binnen regelgeving, biedt experimenteer-ruimte kansen om binnen een afgebakende setting na te gaan welke risico's daadwerkelijk optreden en hoe deze zijn te beheersen. Een experiment biedt bovendien een uitgelezen kans om na te gaan hoe kosten en baten in de praktijk uitvallen en draagt zo bij aan de proportionaliteit van regelgeving.

Conserverende bestemmingsplannen bedrijventerreinen – metaalbedrijven

Veel groeikracht van de Nederlandse economie wordt onnodig geremd doordat veel gemeenten gebruik maken van zgn. conserverende bestemmingsplannen, waar er met het huidige wettelijke regime het ook mogelijk is om te werken met meer globalere bestemmingsplannen. In conserverende bestemmingsplannen staat precies vermeld wat -bijvoorbeeld op een bedrijventerrein- dat de bestemming, het bouwvlak, het bouwpercentage, de bouwhoogte precies datgene is wat bedrijven nu hebben. Maar bedrijven willen -sterker nog moeten- zich ontwikkelen, aanpassen aan de gewijzigde markt vraag. Als zo'n bedrijf wil uitbreiden of wijzigen is dit in strijd met het bestemmingplan en zal het daarvoor toestemming van gemeente (en soms provincie) moeten vragen, incl. een procedure waarin de buurt ook kan reageren. De uitkomst is daardoor onzeker en kan soms jaren duren voordat er gebouwd mag worden, ... waarop de marktkans mogelijk al voorbij is. We pleiten niet voor een heel globaal bestemmingsplan, daar zitten ook haken en ogen aan. Er zal een juiste balans gezocht moeten worden tussen flexibiliteit en rechtszekerheid in het bestemmingsplan. Een metaalbedrijf wil als het vaak zeer grote bedrijfsgebonden investeringen doet, zeker zijn dat het deze investeringen kan afschrijven en dat het de toekomstruimte heeft op de betreffende locatie (lees: ook uitbreidings-, wijzigings- en milieu-/omgevingsruimte).

Te starre bestemmingsplannen - Autobranche

Er is een sterke tendens naar schaalvergroting. Bedrijven gaan samen, andere stoppen en panden komen vrij. En daar moet wel iets mee gebeuren. In die panden zit vaak veel kapitaal. Kapitaal dat bijvoorbeeld dienst moet doen als pensioenvoorziening. En daarvoor moet je als ondernemer dan in de slag met de gemeente. Op veel panden zit een beperkte bestemming, waardoor er eigenlijk alleen een ander autobedrijf in mag. Verruiming van de bestemming is een oplossing. Maar dat blijkt niet altijd even gemakkelijk. Gemeenten geven in zo'n geval regelmatig niet thuis. Met als resultaat dat een ondernemer met een onverkoopbaar pand blijft zitten. Gelukkig zijn er ook gemeenten die zich meegaander opstellen. Die begrijpen dat een autoboulevard die verarmt door leegstand, geen mooie entree oplevert voor een gemeente. Het zou mooi zijn als de rijksoverheid een stimulerende rol zou willen spelen waar het gaat om de herbestemming en nadrukkelijker de dialoog opzoekt.

Europese Dienstenrichtlijn: ruimte voor de fietsdetailist

Fietsbranche - van oudsher wordt handel in rijwielen en het herstellen en onderhouden daarvan gezien als detailhandel. Maar de fietsbranche ontwikkelt zich in rap tempo. Steeds vaker komen er grotere en meer gespecialiseerde fietswinkels (reparatie / onderhoud). Deze ontwikkelingen leiden ertoe dat er ruimte moet zijn voor een fietswinkel in een winkelcentrum (detailhandel) maar zou ook uitgeweken mogen worden naar meer ruimte (ontwikkeling experience centre / beleving elektrische fiets etc.) in panden direct grenzend aan het centrum of de periferie. Een aantal gemeenten in het land werkt hier actief aan mee. Maar we zien ook vaak dat de fietsbranche nog van oudsher wordt gezien als detailhandel en wil men niet meewerken aan het verlenen van vergunningen op locaties die voor de ondernemers en hun klanten veel meer passend zou zijn. Flexibiliteit in het begrip detailist is dus van belang voor de fietsbranche.

Het digitaal opkopersregister (DOR)

Dit is voor ondernemers een doorn in het oog, zeker als het gaat om gekentekende voertuigen. Verplichte registratie in DOR betekent voor autobedrijven dat zij hun ingekochte occasions en tweedehands

onderdelen moeten registreren. Dit is een overbodige exercitie voor Nederlands gekentekende occasions, omdat heling van deze categorie voertuigen dankzij diefstalsignalering in het RDW Kentekenregister praktisch onmogelijk is. Enkele gemeenten (Rotterdam, Schiedam, Tilburg...) zijn zeer voorbarig met het invoeren van de registratieplicht in DOR voor occasions. Als aangifte wordt gedaan van een gestolen voertuig, wordt dit immers in het Kentekenregister vermeld, zodat de auto niet kan worden verhandeld. Verplichte DOR-registratie voor occasions voegt daarom niets toe en is een onnodige administratieve lastenverzwaring. Het Ministerie van Justitie en Veiligheid werkt momenteel aan een wetsvoorstel om het RDW-Kentekenregister gelijk te stellen aan DOR, zodat ondernemers geen dubbele registratie hoeven uit te voeren. Rotterdam en Schiedam willen echter niet wachten op het wetsvoorstel. Het Ministerie heeft andere gemeenten inmiddels geïnformeerd dat er een wetwijziging in de maak is en dat het verstandig is om daarop te wachten. Zodra de wijziging van kracht wordt, is het de bedoeling dat ook bedrijven in Schiedam en Rotterdam niet langer hun occasions in DOR hoeven in te voeren. Tot die tijd wel, en dat is veel ondernemers een doorn in het oog – een onnodige administratieve lastenverzwaring.

Bibob

Er kleven twee verschillende knelpunten aan de Bibob:

1. Hij wordt generiek toegepast in plaats van risicogericht, wat bijvoorbeeld in de horeca tot enorme (onnodige) administratieve lasten leidt.
2. Gemeenten eisen verschillend papierwerk in het kader van de Bibob. Een bouwbedrijf dat voor meerdere gemeenten werkt/projecten uitvoert, moet overal andere papieren inleveren. Dit is zo inefficiënt.

Voorstellen:

1. *Zet de Bibob risicogericht in en dus niet bij ondernemers waarvan bekend is dat ze bonafide zijn.*
2. *Er moet een uniforme Bibobaanvraag voor gemeenten ontwikkeld worden, waardoor alle gemeenten exact hetzelfde uitvragen.*

Dit is een uitgave van VNO-NCW en MKB-Nederland.

Den Haag, juli 2021

VNO-NCW

The logo for MKB Nederland features the letters 'MKB' in a bold, black, sans-serif font. Above the 'M' and 'K' is a stylized orange swoosh that curves over the top of the letters. Below 'MKB' is the word 'Nederland' in a smaller, orange, sans-serif font.

MKB
Nederland

